

ek

tekintenek a londoni hangulatváltozásra...

(Rador.) Franklin D. Roosevelt...

A Temps a londoni társaságban írott cikkében...

A mai francia államéletében tartott ülésén...

szélyt látó az angol-germán tárgyalások csúcsán

Daily Telegraph bejelentése alapján...

és Laphidó E. T. Baron L. Pop 10. 9-77.

Társa postaköltsége... ROMANIA-POSTA

Di Rámásetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Ára 5 lej... Szombat, 1935. február 2. 5895. EV. SEBAT 20. XVIII. EVF. 26. SZÁM.

Mihalache felkészül

Két dolog foglalkoztatja a nemzeti párt...

Mindkettőt egyaránt sürgősnek és fontosnak tartják...

Nyilván attól tartanak, hogy a kormányutódítás...

Egyelőre az a helyzet, hogy a párt belső helyzetének tisztázódása...

Tény az, hogy a nemzeti párt vezetői egy részének...

De ennél is messzebbmenő kérdések vannak ma napirenden...

Különböző nehézségek elhárítására és saját programjainak...

Ezek a viták és verziók olyan légkörben mozognak...

Tatarescu ugyan nem győzi hangoztatni, hogy a korona...

A benzín

95 bani, tagadhatatlanul nem nagy összeg, de mégis...

A petróleumtermelők szövetségének a királyhoz és a pénzügyminiszterhez...

Victor Antonescu lett az új pénzügyminiszter

Rövidesen összeül a királyi palotában a gazdasági tanács

Az új import-export rezsim miatt mondott le a pénzügyminiszter

Bucuresti, február 1. Tatarescu ma délelőtt újabb tanácskozásokat folytatott...

Antonescu eleinte habozott, de végül sikerült a miniszterelnöknek elfogadtatnia vele a pénzügyminisztérium ügyeinek vezetését.

Kormánykörök ezek után rámutatnak arra, hogy a kormány helyzetét...

Ami az alminiszterek ügyét illeti, döntés...

képpeni értéke még az egy lej sem éri el, 7 lej 88 bani adója...

Ezt a kimutatást terjesztette a petróleumtermelők szövetsége...

Ezek tehát a petróleumvállalatok érveit. Lehetséges, hogy a pénzügyminiszter...

tést ma délután hoznak. Valószínűleg Mitita Constantinescu megmarad...

Rövidesen összeül a királyi palotában a jelzett gazdasági tanács...

Most, hogy a válság megoldást nyert, nyilvánosságra kerültek annak okai...

Lemondott a jugoszláv földművelésügyi miniszter. Belgrádból jelentik...

azonban egy elvi megállapítást lehet leszögezni: Nem mondható helyesnek...

Ha az államnak jövedelmekre van szüksége, ezeket kétségtelenül elő kell teremteni...

VILÁG TUREK

Külpolitikai figyelő

Flandria, Laval és Göring utasai. Az érdeklődés központja most London.

Miközben Laval és Flandria Londonba készültek, Göring várattalan Lengyelországba utazott.

Csak hogy Hitler most levonta a mult tanulságait, most nem brutálisan helyezkedik szembe.

A francia politika is mervebb lett. Lavalnak sincs szabad keze.

Minden Angliától függ tehát. Simontól, Macdonaldtól és Baldwinától.

Mussolini is még befolyásos tényező az angolok mellett.

De nagyon valószínű, hogy semmi végleges nem is fog történni Londonban.

Es azon nem is kell csodálkoznunk, hogy a fegyverkezések igényeinek rendezése...

Más vonalon is romlik a hangulat. A római egyezmény csak akkor volna igazán értékes, ha ez kiindulópontot képezne és a duma államok megegyezéséhez vezetne. De eddig még semmi jele sem mutatkozik annak, hogy ezen az uton tényleg elindult volna. A franciák felhívatalosa, a Le Temps, a magyar revizionizmust támadja, amely támadásra az egész magyar sajtó reagál és bizonyítja, hogy a római egyezmény csak az erőszakos revíziót itéli el és hogy a magyar revizionizmus mindig békés volt. Ez a sajtóharc nem jó bevezetés azokhoz a tárgyalásokhoz, amelyeknek helye és időpontja nemcsak hogy nincs, de nem is lesz egyhamar megállapítva. Most a fegyverkezések kérdése került előtérbe és ezzel kapcsolatban a keleti paktum. A tárgyalások megkezdése helyett tehát áldatlan sajtóharc.

Es Mussolini sem cselekedett a római egyezmény szellemében, amikor Homan magyar kultuszminisztert épp most hívta meg Rómába, hogy vele olasz-magyar kulturális kérdéseket beszéljen meg. Ez joggal keltheti a hiszantant-államok féltékenységét. Amikor még egyáltalában nem lehet tudni, hogy mikor kezdődhetnek meg a dunai államok együttes tanácskozásai, mikor még találgatni is igen merész dolog volna ebben az irányban, akkor időszzerűen az olasz-magyar barátság demonstrálni. Ha tényleg kívánja az ember a megegyezést a Duna völgyében.

Amerikából sem érkeznek kedvezőbb hírek. Roosevelt elnök az internacionális együttműködést ki akarta nyitni. Csatlakozni kívánt a hágal döntőbírósi egyezményhez. De a szenátus elvetette javaslatát. Pedig a demokráta Egyesült Államok intenzívebb részvétele az európai ügyekben csak a béke érdekében történhetett volna.

Pénzpolitika és demokrácia. Franciaország betpolitikája is európai kérdés. Különben is nehéz elválasztani ezt a két kérdést, de lehetetlen Franciaország esetében. Ha a francia demokrácián komoly rést sikerülne létni, ez az egész európai politikára tragikus kihatással volna. A gazdasági válság pedig ha nem is fenyegette soha komolyan a demokráciát Franciaországban, mégis vitákat eredményezett, amelyek nem voltak kívánatosak. Így hát ebből a szempontból is öröndetes, hogy Franciaország gazdasági bajait kemény kézzel mindinkább elűnteti.

Ezelőtt néhány héttel az agrárkérdést rendezte Flandin. Es sikerült neki a világ legdrágább kenyereit, a francia kenyereit olcsóbbá tenni. Közvetlenül aztán a bortermeleis problémáit is rendezte. Es elképzelhető, hogy a félig ipari, félig agrár Franciaországban milyen nehéz ezeket a kérdéseket rendezni, amikor az ember a félországgal találja magát szemben.

Most a pénzügyi kérdéshöz nyult hozzá Flandin. Es kis forradalmat csinált ezen a téren. Az inflációt elkerülve hitelinfációt csinált. A kincstárjegyeket tíz millióra emelte. Így nyugalmasabb, akcióképesebb tette a francia gazdasági életet, nélkülül, hogy az inflációval járó bajokat az országra zúdította volna. Es fényes győzelmet aratott Paul Reynaud-on, az inflációs politika védőjén. Mert hát az inflációs politikának már Franciaországban is akadt védője, még pedig igen tekintélyes védője.

A francia demokrácia sikeres védekezése a gazdasági válság ellen képezi így a hét legöröndetesebb eseményét az újra sávrára való európai politikában. R. J.

Rendelje meg!

Danzig Hillél:

A ZSIDÓKÉRDÉS KÉZIKÖNYVÉ-T

300 oldalos vashos mű

Elő magyar nyelvű enciklopédikus összefoglalása:

a zsidókérdésről, a zsidóság történelméről, a zsidóság szociológiájáról, az antiszemitizmusról, az asszimilációról, a zsidóság világhelyzetéről, a cionizmusról, és Palesztináról szóló ismereteknek.

Néklülőzhetlen forrásmű a zsidó élet megismeréséhez és megértéséhez!

Ára 100 lej Megrendelhető az UJ KELET könyvosztályánál

SELECT MOZGÓ

A MOSZKVAI LÁNY

izgalmas tartalmu film, az indiai kikötők szines és mozgalmas életéből. Főszerepekben: KAY FRANCIS, RICCARDO CORTEZ, WARNER OLAND.

Lipova, mely mindig jóljár, ha Timisoara és Arad verekednek érte

Körseta a kisvárosban, mely abból él, hogy a két bama nagyváros verseng érte. Bocu Sever újra várost csinált a kis faluból

Lipova, február 1. (Az Uj Kelt tud.) Az erdélyi hegyek és a nagy alföldi róna találkozásánál, a már szélesen és méltóságteljesen humpolygó Maros balpartján van ez a furcsa kis város, mely elfeledten és elhanyagoltan éli a maga szürke és főleg multjából táplálkozó életet. Marosparti frontja olyan, mintha előkelő metropolisba érkezne az ember, hogy aztán kis utcácskák, itt-ott egy-egy emeletes házzal győzzék meg róla az embert, hogy elmaradt, jobb sorsra érdemes kisvárosba jutottunk, mely a nagy válságok keillos közepén próbálja megoldani a maga kis problémáit.

A középkori Lipova

Történelmi szálai a középkorba nyulnak vissza, amikor a szomszédos Arad még csak gyermekcipőben járt és Timisoara, mint egyszerű katonai erődítmény szerepelt a térképen. Lipova már akkor rendezett tanácsú város volt. Erdély és az Alföld találkozásánál Lipova volt a két országrész összekötő kapcsa, kereskedelmi és ipari gócpontja. Nem volt még vonat, de volt a Maros, amelyen keresztül tutaion bonyolodott le a fa- és terményforgalom. Lipova a tranzitó állomás volt a forgalom levezetésében, mignem aztán a technika fejlődése megállította előretörő lendületében. Arad átvette a kereskedelmi élet irányítását és feltűnt a harmadik rivális: Timisoara, ahol a nagy mezőgazdasági terület ipari szükségletei termelték ki a bányás metropolisát. Lipova kivonult a gazdasági élet lüktető erejéből és városból községgé hanyatlott. A bányás és a marosparti hegemoniáért most már csak Arad és Timisoara között folyt a harc, ami mind a mai napig nem akar véget érni. Az impérium-változás óta a harcból feltétlenül Timisoara került ki győztesen.

Arad és Timisoara verekszik Lipováért

Lipova ezekután arra rendezkedett be, hogy a két nagyváros harcából lehetőleg a legtöbb hasznot húzza. Mindkét város megpróbálta gazdasági érdekszférájába vonni Lipova és ebből a szempontból a közelebbi Arad kétségtelenül többet ért el, mint a tényleges megyeszékhely, Timisoara, mely azonban a községtől távolabb fekszik. Es a rivalizálásból vetette meg Lipova élénk kereskedelmének és iparának alapját, házakat, gyárakat, iskolákat épített, majd megcsinálták Lipova büszkeségét, a marosparti korzót, mely a lipovai lokálpatrióták szerint a pesti Duna-korzóval vetekedhetik. Kiépült a szomszédos Lippafüred, mely természeti szépségével és gyógyvizeivel megszűzi idegenből ide vonzotta a betegeket és az üdülőket. Így Lipova újra megindult a fejlődés útján, kialakultak a nagy tervek, hogy a szomszédos Rodnával egybeolvadva a harmadik bányási nagyváros épüljön fel, közébejött azonban a nagy gazdasági összeomlás, mely Lipovát, mint a világ minden más városát tespedésre és csendre kényszerítette.

„Inter dous litigantes...“

A krízisen igyekezett segíteni a nemzeti parasztpárti kormány, mert ez a vidék a nemzeti parasztpártnak ugyszólván szű választási területe. Bocu Sever volt miniszter a vezére a nemzeti parasztpárti tömegnek, aki vállalta Lipova primári tisztjét és kleroszakolta, hogy a község újra visszakapja városi titulusát. Bocu Sever, aki a gyakorlatban legalább is Lipován mitsem vitt át antiszemitizmusából és nemzetiségi türelmetlenségéből, villanyvilágítást vezetett be, emeletes városházát építtetett és a kisváros összes uccáit kikövezette.

Kedélyes kis város ez, ahol tudják, hogy

két nagyváros ügyel féltő gonddal a piacára. Ezért híresek a lipovaiak a kedélyükről. Örülnek, mert két veszekedő közül rendszerint a harmadik örül. Olykor-olykor újra kiravaszkodják, hogy Lipovát és Radnát egyesíteni kell és akkor ismét megindul a késhegyig menő harc Timis és Arad megye között, ami minden esetben azt eredményezi, hogy a két megye vezetősége kedvezményeket biztosít a timismegyei lipovának, illetőleg az aradmegyei Radnának. Azonfelül pedig a lipovaiak fanatikusan öröködnék a faji egyetértés fölött. Minden olyan kísérletet, mely a városkában élő románok, magyarok, zsidók és svábok közötti békét akarja megbolygatni, csirájában fojtanak el.

Csak néha egy-egy bucaresti lap buzgó

Fried Miksa

Uj technikával

a vegytisztítás Cszinknél nem drágább, csak jobb, mint bárhol.

Egy kisebb állam költségvetése telnek ki abból, amit Angliában vagy Amerikában költenek szépitőszerekre

London, február 1. A londoni statisztikai hivatal a napokban állította össze a pipere cikkek számadatait. A jelentés mindenekelőtt megállapítja, hogy London asszonyai évente átlag 60 millió fontsterlinget költenek szépségápolási célokra. Amerikában az utóbbi években puderben és ajakruzsban többet költöttek el, mint a házak mázolására, amióta az északamerikai Egyesült Államok fennállanak.

Angliában hajápolásra és tartós ondulásra 17 millió fontot költöttek az elmúlt esztendőben. Az angol piacon hétezer különböző kozmetikai cikk van forgalomban. Anglia 13 millió asszonya 15-től 60 éves korukig évente 60 millió ruzsruadt fogyasztanak.

Az összeg, amit ilyen célokra használnak, kétszer akora, mint Angolország összes automobiljainak karbantartási költsége. Huszmillió fonttal több, mint az ország dohányszükséglete. Ebben az összegben nincsen benne az, amit különböző masszázásokra, iszappakkolásokra, kozmetikus operációkra és egyéb szépségápolási célokra adnak ki. Ezek a számok azonban elhalkulnak az amerikai számokkal szem-

ben. A gazdasági válság következtében a szépitési ipar kissé visszaesett, mindazonáltal tavaly 30 millió 21 éven felüli amerikai hölgy szépségeti cikkekre nem kevesebbet adott ki, mint naponta ötmillió dollárt. Tartós hajhullámokért 1933-ban 150 millió dollárt adtak ki, a hajfestészetért 15 millió dollárt. Meg kell jegyezni, hogy a legtöbb hölgy szőkére festette a haját. A különböző üzletekben 20 millió doboz ruzszt adtak el. A Courtauld gyárak a munkások ezreivel dolgoznak.

Nemcsak Anglia, Amerika és Franciaország gyártja a különböző test- és szépségápolási cikkek, hanem újabbban Németország, Csehszlovákia és Románia is. A parfümök és kölnivizek gyártásában ezekben az országokban nincs import. Minden ország igyekszik ezeket az üditő szereket hazai uton előállítani.

Még nem is nagyon régen Angolország a szépitő szereket importálta leginkább Franciaországból, ma azonban kivételé tulsulyban van a behozatallal szemben. Bizonyos, hogy egy kisebb állam költségvetése kitelne abból, amit a két angolszász országban kiadnak szépitőszerekre.

EMIL LUDWIG

Az Ur 1931-ik eszt maga nagy bank- és hogy a diktátor p volna. Brüning még átípte 1932 küszöb nőki bizalomra táma akart építeni. Ebben vált Hindenburg hét manák lejárt. A akarta a marsali új szükségesnek látta, nyugtalanabb kopony borkok ismételtet ta Brüning is tanácskoz hoz.

Brüning ravasz

Milyen érzésekkel cellári dolgozó szoba óta önmagát látta! hogy vonza őt a kar évek óta valahánysz a hotelben szállott u a kancellári palotára jában véve legitimist vényes hatalom mind gyakorolt. A régi ha közönségek, mint a bizonyítalannak látszó gosan mélyek voltak, ru emberrel ül szeml nem volt ahhoz, hogy mozdulatait harciansa tét dramai lefolyásu vetkező ajánlatot tett az elkövetkező válasz len riválisa Hindensai események, járulje törvény után hossza burg mandátumát és gyék a választást. kancellár lesz.

Hogy néz ki vajjon lattételni a hívó B rete? Es meanyit ver zusa?

A néptrib a csapda

Mindenesetre nem azonnal, hanem va. Akkor, folyamatos tárgyalásainak befeje helyét. Es Hitler nem nem ajánlja magát e latára? Tétovázik. náljon. Gondolkodási, másnap barátjával, F vissza. Csak most, alatt ismeri fel, hog len ember köthet eg amelynek teljesítse bizonytalanságtól függ ki, hogy vagy azono ki, vagy nincs egyezo

De hogyan tehetett ilyen ajánlatot? Hát, tulajdonképpen kom Október 30-án, közve való nagy bevonulás tek a náci a bank-összes háborus és inf nának kártalanítás n az összes nagybankol solták az emöki és n tisztviselői napidijak sát, Csupa felelmete a szocialisták s kom fenyegetett. Hová tün Ismeretlen kezek me felhevült ideálistát é lomra került, diszkre többé nem bukkant t töbe az örmagához v veszítette győzelmeive

Hind az e Mindenesetre elkerü lasztási harc. Brüning téve, oly fanatizmus delembe, aminöre cse Miért nem intett le és miért nem mondó

EMIL LUDWIG:

HINDENBURG UTJA A CSASZARTÓL HITLERIG

IX.

Brüning donkisotti harca Hindenburgért és bukása

Az Ur 1931-ik esztendeje is átrobogott a maga nagy bank-összeomlásaival anélkül, hogy a diktátor pozícióját megrendítette volna. Brüning még szilárdan állott, midőn átlépte 1932 küszöbét; változatlanul az elnöki bizalomra támaszkodott, mindent erre akart építeni. Ebben az évben esedékessé vált Hindenburg hét éves elnöki mandátumának lejáratá. A kancellár egyenetlen akarta a marsall újraválasztásának útját s szükségesnek látta, hogy közeledjék a nyugtalanabb koponyához is. Schleicher tábornok ismételt tárgyalat Hitlerrel, végül Brüning is tanácskozársra hívta meg magát.

Brüning tavasz ajánlata Hitlernek

Milyen érzésekkel léphetett Hitler a kancellári dolgozó szobába, ahol álmaiban évek óta önmagát látta! Mágikus erővel kellett, hogy vonza őt a kancellári hivatal, mert évek óta valahányszor Berlinbe jött, abban a hotelben szállott meg, amelynek ablakai a kancellári palotára nyíltak. Hitler alapjában véve legitimista természetű a törvényes hatalom mindig igen nagy befolyást gyakorolt. A régi hatalmasokkal való találkozásában, mint a filmfelvételek mutatják, bizonytalannak látszott, meghajlással tisztelegesen melyek voltak. Most egy vele egykorú emberrel ül szemben, aki tulságosan finom volt ahhoz, hogy a népvézér csörétté mozdulatait harciasnak tartsa. A beszélgetést drámai lefolyású volt. Brüning a következő ajánlatot tette Hitlernek: **„Mintán az elkövetkező választáson ő az egyetlen riválisa Hindenburgnak, de kilitársai csekélyek, járuljon hozzá ahhoz, hogy törvény útján hosszabbítsák meg Hindenburg mandátumát és ezzel feleslegessé tegyék a választást. Rekompenciációképpen kancellár lesz.**

„Hogy néz ki vajjon egy ilyen tavasz ajánlattételénél a hívó Brüning híres lelkiismerete? És mennyit ver percenként Hitler pulzusa?

A néptribun nem megy bele a csapdába

— Mindenesetre — folytatja Brüning — nem azonnal, hanem csak egy év múlva. Akkor, folyamatosan lévő külpolitikai tárgyalásainak befejezése után átadja neki helyét. És Hitler nem ugrik fel azonnal és nem ajánlja magát egy ilyen javaslat hallatára? Tétovázik. Nem tudja, mit csináljon. Gondolkodási időt kér, elmegy és másnap barátjával, Röhm-mel együtt jön vissza. Csak most, barátainak befolyása alatt ismeri fel, hogy csak egy reménytelen ember köthet egy ilyen egyezményt, amelynek teljesítése megannyi feltételtől és bizonytalanságtól függ. Csak most jelenti ki, hogy vagy azonnal kancellárrá nevezik ki, vagy nincs egyezmény.

De hogyan tehetett Brüning egyáltalán ilyen ajánlatot? Hát nem volt ez az ember tulajdonképpen kommunista az ő szemében? Október 30-án, közvetlenül a Reichstagba való nagy bevonulásuk után javaslatot tettek a náci bank- és tőzsderecegek, az összes háborús és inflációs gazdagok vagyosának kártalanítás nélküli kisajátítására és az összes nagybankok államosítására. Javasolták az elnöki és miniszteri fizetések és a tisztviselői napidíjak felére való leszállítását, Csupa félelmetes javaslat, amelyekhez a szocialisták s kommunisták hozzájárulása fenyegetett. **Hová tűnt ez a madárijesztő? Ismeretlen kezek megrendszabályozták a felhevült ideálitást és amikor Hitler hatalomra került, diszkrétan eltüntették, soha többé nem bukkant fel. Odakerült a temetőbe az örmagához hitlenné vált párt elvezitette győzelmeivel együtt.**

Hindenburg nem hagyja az elnöki székét

Mindenesetre elkerülhetetlené vált a választási harc. Brüning minden egyebet félre téve, oly fanatizmussal vetette magát a küzdelembe, amintre csak egy vazzallus képes. Miért nem intett le hozzá a fáradt király és miért nem moridította neki: „Fiam, itt

van a dárdám!“ **Miért akart Hindenburg az 6 nyolcvanöt esztendőjével tovább uralkodni. Hét évvel öregebb lett, ami ebben a korban azt jelenti, hogy hét évvel önféjebb, állandóbb és merevebb lett.** Egy ember, aki hetvennyolcadik évében megszokja azt, hogy reggel helyett délután végezze sétáját, nyolcvanötödik évében már nehezen szokik vissza. Persze időközben egy kastély és nemzeti birtok ura lett. De mit ért az élet Neudeckben, ha az egész esztendő ott kellett eltölteni? A fia kerüljön vissza ismét a iadsereghez, vagy maradjon vele? Eppen most, amikor végre ismét kezébe került a kommandó és amikor vége volt a megaláztatásoknak, amelyek a Reichstag és a miniszterek miatt kellett elviselni? Igen, az uralkodás hét éve nemcsak hogy nem fárasztotta el, hanem felrisszította. Ha most a baloldal fogja megválasztani, annál jobb. Így legalább baloldali választóit is kiábrándíthatja! Csak éppen ne jusson eszébe azt hinni, hogy ők nélkülözhetetlenek. Vagy lépjen vissza és engedje át a hatalmat annak az „osztálykapitálnak“? Még kevésbé, mint hét évvel ezelőtt Tirpitz admirálisnak! Ami pedig a legközelebbi választást illeti, — nem, kilencvenedik évét egyik elődjének sem adatott meg túlnéni. Ez lesz az utolsó felvonás, végig kell tehát játszani.

„A második áldozat“

Természetesen Hindenburg ezuttal is megkonstruálta a maga áldozat-elméletét. Amikor Otto Braun felkérte, hogy maradjon hivatalában, „mert, ha nem, jön Hitler“, Hindenburg csendesen maga elé mor-

Egy lucat aggastyán megkeveri a kártyákat

Honnan jött egyébként ez a hangulatváltozás? Meissner és Oszkár, akiket megjesztettek Brüning szociális kísérlettel, egyengették az utat Jauchauer és a többi neudecki barát előretörése számára. Miért nem kormányoz ez a kancellár ismét a jobboldallal? — kérdezték a barátok az öreg urat. S felelték neki egy összeesküvést: **Brüning el van határozva arra, hogy Keletporoszország legszebb birtokait feldarabolja, régi családokat az uccára dob, hogy bolszevista módra állástalan munkásokat telepítsen le, még hozzá katolikusokat.**

Az igazság az volt, hogy a junkerek az elmúlt évben néhány millióval kevesebbet kaptak az ugynevezett Osthilfe alapból, mint az azelőtti esztendőben, ugy érezték, hogy a kancellár becsapta őket és ezt nem tudták neki megbocsátani. Brüningnek mennie kellett, csak éppen vigye keresztül Hindenburgnak a gyűlölt baloldalt, való megválasztását, Odakinn fiatalberek milliói zugtak, szidták és lövöldöztek egymást a gyárakban, az uccákon, új formákért harcoltak, eszméket és kézigrándokot, söröskorsót és problémákat vágta egymás fejébe, hogy egy új világot formáljanak ki ebből a kavargásból. És ott a történelemnek egy sarkában, a pusztá mezőn, egy új kastélyban ült egy lucat aggastyán, fonta az intrikákat, kísérteteket festett a falra, rég elirozódásokat fordulatokban beszélt a holnap dolgairól. És köztük egy teljhatalmu aggastyán, aki tetszése szerint nevez ki és küld el kormányokat és aki ezektől és egy pár fővárosi katonatisztól engedi magát hazugságoknak és ostobaságoknak hálójába belfoni s mindent elhisz, amit neki mondanak. Vajjon csakugyan a gondolkodóknak és költőknek népe volt az, amely ezer év óta másodsorú volt ki most, hogy vezért vállaljon? És nem eshetett a választás más német férfiúra, mint erre, aki egyebet nem tudott, minthogy új kastélyának egyik ablakán át oda mutasson öreg kezével és azt mondja: „ott fekszik az én harci mezőm, ott fekszik Tannenbergt!“

A fejetetejére állított választás

Minden a fejetetejére állott ezen a választáson. A nemzeti pártok, amelyek hét évvel ezelőtt megválasztották, ma ellene voltak harcba és a szocialisták, az ő ellenségei,

gott s világosan kifejezésre juttatta, hogy nem kívánja a dolgot; legfeljebb kérszerűségből és kötelességtudásból hajlandó arra, hogy meghozza népének a második nagy áldozatot is. „Ne feletse el — mondotta sóhajtozva — hogy milyen nagy felelősség hárul rám ezek miatt a szükségrendeletek miatt. Amikor aztán elkezdődött a játék, harcias beszédet tartott a rádióban. Nagyon jól tudja, hogy diktatúrával vadolják.

Brüning egyre fanatikusabban szolgálja a marsallt

— A tulajdonképpen törvényhozó: — válaszolta erre a vádra — a Reichstag csődöt mondott. Közbe kellett lépnem. S ekközben arra a régi jó katonai alaptételre gondoltam, hogy az eszközök megválasztásában elkövetett hiba nem oly végzetes, mint a bármiféle cselekvéstől való visszarettenés, Kitzbühel egyik sem tudja eltagadni, hogy a legforróbb hazaszeretet és Németország szabadságának akarása képezte eljárásom alapját. Aki pedig nem akar megválasztani, az ne tegye.

Ha azonban csakugyan elnök akart maradni, úgy kénytelen volt a baloldalra támaszkodni, bármennyire is kínos volt ez számára. És megválasztását csak ez a lelkes centrum-kancellár tudta keresztül vinni. Holott Hindenburg feladta őt, még mielőtt Brüning egyáltalán harcba indult volna. A kancellár észrevette a hangulat-változást, felismerte annak forrásait és annál tüzebben el volt határozva arra, hogy bálványának kegyét harc és győzelem útján ismét megszerezze magának.

mellette voltak. A legtöbb katolikus a protestáns Hindenburgra szavazott és az eszakkonmetországi protestánsok millió a katolikus Hitlerre. A Deutsche Zeitung, amely 1925-ben azt írta: „Hindenburg meg fogja teremteni a német nép számára ismét azt az államot, amely kivívja a külföld tiszteletét“, — 1932-ben így írta: „Arról van ma szó, hogy vajjon a nemzetközi bazaarulók és pacifista dísznök Hindenburg kifejezett hozzájárulásával véglegesen porba dönt sék Németországot“. A nemzeti szocialisták Hindenburgot „az árulók és dezentörök jeleltjének“ nevezték. A választási harc Brüning szenvedélyes buzgalomra támaszkodott, mert az öreg ur nem beszélt nem utazott, míg Hitler vilárossan repült be egész Németországot. Ismét kétszer kellett szavazni s a második menetben is csak a szavazatok 53 százalékát kapta meg Hindenburg. Hitler szavazatai 36 százalékra emelkedtek a második menetben. Ez ember, aki a két rivális között kimerülten esett össze: Brüning volt.

Brüning rácsap Hitlerre

De hamarosan talpra ugrott és munkához látott. Bebeszélte magának, hogy megerősödött annak az embernek a bizalmában, akinek személyesen harcolta ki a győzelmet s miután Hitler nem akart egyezkedni, gyors kézzel látott hozzá ennek letöréséhez. Négy nappal a választás után Brüning Gröner tábornok segítségével betiltotta Hitler Sturmabteilungját. Félelmetesen kemény útes, amelyhez hasonló még senkimen részelt. A német nép előtt megindokolta, hogy a magán-hadseregeknek meg kell szünniük. Az egész jobboldal a kancellár mellé áll, a konkurrens kellemetlenségei fölötti kárörömében. Közvetlenül ezután új választások Poroszországban. A nemzeti szocialisták kapják a legtöbb szavazatot, megbuktatják a szocialista kormányt, de önmaguk nem elég erősek arra, hogy kormányozzanak és ezért kénytelenek a hatalmat továbbra is a szocialisták kezében hagyni. Ujabb választások a német tartományokban és Hitler szavazatai egyes helyeken 26 százalékig csökkentek le. Az addig álmoss szocialista Reichsbanner friss erővel lép akcióba, felveszi a vasfront nevet. Új jelvények, harci kedv. Most győzhetett Brüning!

Schleicher tábornok megkezdí intrikáit

Ő azonban ebben a harcban csak az elenséget látta maga előtt és bár humanista nevelést kapott, elfelejtette Aischylosnak azt a tanácsát, hogy a baráttal szemben bizalmatlannak kell lennie. Schleicher tábornoknak tulságosan erős lett Brüning ezekben a hónapokban. Az S. A. betiltása Schleicher akarata ellenére következett be. A kormányban először került kisebbségbe egy hadügy-miniszter. Ehhez nem volt hozzá szokva, felállt és hangosan becsapta maga mögött az ajtót. Mint rendesen, most is kerülő uton bosszulta meg magát. Megkezdte álnökságainak sorozatát, amelyek egy éven keresztül tartották s amelyek végül őt magát is elnyelték.

Az első dolga az volt, hogy a Reichstagban szocialista Reichsbanner feloszlását is követeltette, hogy Grönert bosszantsa. És amikor ez nagy beszédében utasította el a kérést, hivatkozva arra, hogy a Reichsbanner a köztársaság egyetlen polgári védelmét képviseli, Schleicher nyílt parlamentűlésen fellépett ellene, mire Hindenburg Grönert, az ő régi munkatársát egyik napról a másikra elbocsátotta. Az árulás, ketős volt, mert Gröner építette ki Schleicher pozícióját és őt, mint mondta, úgy szerette, mint saját gyermekét. Ez azonban csak a nyitány volt. Most Schleicher izolálta a kancellárt és gondosan megásta alatta a talajt. Elsősorban is kimondotta a bírósági bírósággal, hogy az S. A. feloszlása törvénytelen, ugyanazzal a bírósággal, amely a porosz kormány által Hitler ellen benyújtott dokumentumokat nem találta terhelőnek.

Hindenburg elküldí Brüninget

Amikor Hindenburg néhány hét múlva visszatért Neudeckből, Brüning elbocsátása már régen el volt határozva. „Sajnálak téged, Jonathán testvérem — mondotta tőle —, mert egy bibliai idézettel még a büséget is ki lehet magyarázni.“ Agrár-bolszevizmus, ez az! Ezt vetették az öreg barátok a kancellár szemére, amikor felszólították őket, hogy fizessék meg a tartozásikat. Egy katolikus. Ez volt az! A végén csak kibujik belőle. Hallatlan hidegséggel fogadta az öreg ur kancellárját, aki joggal várhatott és számíthatott halálra. Őt perc múlva felismerte Brüning a változást és kombinálni kezdett magában, vajjon honnan fujnak ezek az új szelek. Az öreg ur, akárcsak Brüning, papirlapokat vesz elő zsebéből, felteszi papaszemét és lassan kibetűzi: „Azt mondták nekem, hogy ön elnyomja a nemességet. Ez nem megy! — Azt mondták nekem, hogy az ön egyes minisztereinek bolszevista tervei vannak — Ön katolikus munkásokat akar Keletporoszországban letelepíteni. Ez nem megy. Ha engem a baloldal választott meg, úgy tévesen lettem választva. Önnek a jobboldallal kell kormányoznia. Ez nem megy!“

„Nekem is van nevem és becsülete“

Brüning megrendülve hallgatja és néz rá. Ez volt tehát a tannenbergi győző? Ez volna az az ember, aieért ő két hónapon keresztül az egész országban verekedett? Aki nem tilhetne ma ebben a palotában, ha ő nem teszi meg érette ezeket a hallatlan erőfeszítéseket? Ez volna tehát Hindenburg, aki mindent elhisz, amit egy pár ravasz nagybirtokos a fülebe sug? Hindenburg, aki azt a jelszót írja kepeire: „A hűség a becsület próbája“? És, aki tudja, hogy milyen keserves tárgyalásokat folytat éppen Franciaországgal és Angliával, amelyek már befejezés előtt állnak?

Másnap az audiencián Brüning felveti a bizalmi kérdést. A Reichstagban, amely őt a kancellári székbe feljuttatta, nem vetheti fel többé ezt a kérdést. Az öreg meghallgatja, majd így szól:

— Nos, a külügyi tárcát megtarthatja. Brüningből feltér egy érzés, melyet két éven keresztül, uniformis-imádatában visszafojtott. Nem véletlenül szerzett ő a maga egyéniségével bizalmat Németország számára s ha ez az öreg ur, szemben vele nem volna marsall, ugyan mi maradna belőle? Feláll, menni készül, de még odaszól Hindenburgnak:

— Nekem is van nevem és nekem is van becsülete.

Amikor Hindenburg megválasztását kiharcolta, április volt. Ma május 30-ika van. Midőn az öreg a palota lépcsőjén utoljára tiszteleg előtte, Gröner tábornoknak egy szava jut eszébe, amelyet Brüning vazzallus hűségében sohasem tudott volna elhinni. Az öreg odabenn mindez nem érti. Egykedvűen hívja fiát s utasítja, hogy keresen egy új kancellárt. A régi elment.

lyt hinteni a nem-
dr. Perlusz József,
ének negyven éves
elték, mindenki ott
orvosi és ügyvédi
nátus és zsidó pap-
árság, zsidóság és
éltő ünneplése volt
z életében a közjó
Curentul tudósító-
olcsó frazeológiájú
„magyar-zsidó ir-
derültséget keltett
József ugyanis a
zduások vezére és
ő országépítésnek.

Zsidó közélet
és példás fegyvelme-
kulturális életét.
a hitközség főrab-
ékenységet, a héber
moly letéteményese-
teisz Vilmos, Armin
Herskovits Izidor,
mai Sélíg Dávid ját-
a zsidó közéletben.
sági pályákon Per-
Ödön, Karpf Dezső,
za városi főállator-
zsidó ügyet felka-
tevékenykednek a

gy meg el az em-
latott nagy világból
ott volna, ahonnan

Fried Miksa

ás
na drágább,
mint bárhol.

gvetése
liában
enek

ag következtében a
visszaesett, mind-
millió 21 éven felüli
zeti cikkekre nem
mint naponta ötml-
hullámokért 1933-
adták ki, a hajfes-
rt. Meg kell jegyez-
szökere festette a
zietekben 20 millió
A Courtauld gyárak
bizognak.

erika és Franciaor-
zszó test- és szépség-
m újabbán Német-
és Románia is. A
k gyártásában ezek-
ncs import. Minden
t az üdítő szereket

régen Angolország
portálta leginkább
zomban kivitele tul-
állal szemben. Bizo-
állam költségvetése
két angolszász or-
szerekre.

KÁVÉ
BECK'S
CAFFEA DIN CICCOARE
A
EGJOBB

Ujra ill vannak a jiddisek

A csemerid jiddis színházakat tegnap megdöcölött Clujra, ahol a zsidó ifjuság és Szidi Thalnak, a nagy művésznőnek hívei tünepélyesen fogadták. Két hónappal ezelőtt ment el innen Szidi Thal, hogy diadalmos erdélyi turnéja után újra visszatérjen hozzánk. Visszatérése valóban eseménye a város zsidóságának. Az az erdélyi talaj, a zsidó kultúra számára, még évekkkel ezelőtt ugyszólván megközelíthetetlen volt. Szidi Thalé volt az érdem, hogy utat tőrt ebben az ország-részben a jiddis szónak, hogy nagyszerű mű-

vészetével megmutassa: van zsidó népművészet, van zsidó dal és van zsidó színjátszás. Ennek a turnénak kulturális szempontból nagy a jelentősége. Szidi Thal ugyan innen külföldre utazik és valószínűleg olyan meszszire kerül, hogy csak nagyon sokára fogjuk viszontlátni. De ez a turné megnyitotta az utat az utánkövetkező jiddis művészek számára, akik ezután már úgy jönnek hozzánk, mint egy nagyszerűen előkészített területre, amely halásza és aszeretettel fogadja, amit a zsidó színészet nyújtani tud.

Szidi Thal és Teiner beírták nevüket az erdélyi zsidó közönség szívébe. Ezért van az, hogy visszaérkezésük alkalmával éppen olyan szeretettel és melegséggel fogadják őket a város, mint első alkalommal, amikor Szidi Thal neve még új volt, tehetsége ugyszólván ismeretlen a zsidó tömegek előtt. Egészen bizonyos, hogy az előadásokon újra zsufóiaság tölti meg a közönség a színházat és ugyanaz a nagy lelkesedés és ünneplés jut ki majd a művésznőnek, mint első alkalommal. Szeretettel fogadjuk a jiddiseket. A cluji zsidó közönség tudni fogja, hogy mi a kötelessége velük szemben.

Strasser professzor a Paul Ehrlich egyesületben

A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület f. évi február hó 2-án, szombaton este pontosan 8 órakor tartja 73. tudományos ülését, amelynek programja a következő: Professzor A. Strasser (Wien): Über symptomatische Neuralgien. Mint hogy prof. Strassernek el kell utaznia, ezért kedd helyett már szombaton tartja meg hirdett előadását. Dacára annak, hogy korábbra kellett ilyenformán az előadás idejét kitűzni, minden orvos ott lesz. Az egyesület vezetősége orvosvendégeket is szívesen lát.

— Szabadjegyek a jiddis színház előadására. A jiddis színház igazgatósága közli, hogy szabadjegyégyenléseket az előadás kezdete előtt egyáltalában nem vesz figyelembe. A zsidó diákok vagy a szabadjegyre jogosultak, ha jegyeikre vagy kedvezményekre igényt tartanak, délelőtt 11-től 1-ig a színház titkárságán jelentkezzenek.

KÜZGAZDASÁG

Csehszlovákia 1934. évi külkereskedelmi mérlege

Fejlődött az élőállat- és a nyersanyagkivitel, visszaesett az élelmiszer- és a nemesfémkivitel

Prága, február 1. A csehszlovák kereskedelmi minisztérium összeállította az ország külkereskedelmének adatait az 1934. évről. A kimutatás szerint a múlt évben élőállatot importáltak 73 millió 68 ezer cseh korona értékben (1933-ban a bevétel e téren 104 millió 583 ezer cseh korona volt.) Kivíttek élő állatot 2 millió 331 ezer korona értékben (1933-ban 1 millió 460 ezer korona értékben).

Az élelmiszerek és italok importja 1934-ben 935 millió 912 ezer korona volt, szemben az 1933-as 1 millió 117 millió 309 ezer koronás bevittel. Az élelmiszer- és italexport 1934-ben 400 millió 695 ezer cseh koronát tett ki. 1933-ban 454 millió 344 ezer cseh koronát.

A nyersanyagbevétel 1934-ben 3 milliárd

453 millió 851 ezer korona volt, 1933-ban 2 milliárd 968 millió 419 ezer cseh korona. A nyersanyagexport 1934-ben 1 milliárd 762 millió 768 ezer cseh korona volt, 1933-ban pedig 1 milliárd 343 millió 80 ezer cseh korona.

A készárubehozatal 1934-ben 1 milliárd 861 millió 46 ezer cseh korona, 1933-ban 1 milliárd 669 millió 600 ezer korona. Az 1934-es készárubehozatal eredménye 5 milliárd 110 millió 818 ezer korona, 1933-ban 4 milliárd 41 millió 910 ezer cseh korona.

Nemesfémek és érmek behoztak 1934-ben 42 millió 393 ezer, 1933-ban 324 millió 777 ezer cseh korona értékben. A kivitel 1934-ben nemesfémekből és érmekből 19 millió 645 ezer, 1933-ban pedig 81 millió 109 ezer cseh korona volt.

Február 15-ig hosszabbították meg az adóvallomások benyújtásának határidejét

Cluj, február 1. A cluji pénzügyigazgatóság rendeletet kapott a pénzügyminisztériumtól az adóbevallási ívek benyújtási határidejének meghosszabbításáról. Az új rendelet értelmében az adóvallomásokot február 15-ig kell benyújtani.

EXPORT-IMPORT

Az ipar és kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy felelősségi bizottságot nevez ki, amely a kontingentálási bizottság határozatait ellen benyújtott felelősségek felett fog dönteni.

Az angol fűszer-importőrök veszteséges napok előtt állanak. Óriási mennyiségű bors van utiban Anglia felé s rövidesen s készlet Angliában meg fogja haladni a huszezer tonnát, ami természetesen katasztrofális ársesésre fog vezetni. Néhány fűszer import nagykereskedő cég megrendülése máris izgalmat okoz a kereskedő világban.

Brüsszelben aláírták a belga-magyar fitézési egyezményt, amelynek hatálya ki-

terjed a Belgiummal vámuunióban levő Luxemburgra is. Az egyezmény február 20-án lép életbe.

Arlejtések: A város vezetősége február 12-én arlejtés hirdet az 1935-36. költségvetési évre szükséges nyomtatványok és írószerek beszerzése érdekében. — Február 9-én Szászszag háromszékmegei községben arlejtést tartanak 4643 köbméter fenyőfa értékesítése tárgyában. — Sibiu város vezetősége február 9-én öt évi időtartamra berbeadja a volt Uj-malom épületét. — Február 8-án a szászbesi kerületi erdőigazgatóságon arlejtést tartanak az alábbi állami erdők ki-termelésére történő eladás ügyében: A fágá-rasmegeyi Valea Tunului 142 hektár területű 227 ezer 200 lejre becsült fenyő- és bükkerdő, Oprea-Cartisoara 51 hektár területű 325 ezer 816 lejre értékelt bükkerdő és a csikszentgyörgyi határban fekvő 57 hektár kiterjedésű 421 méter 316 lejre becsült fenyő- és bükkerdő fa-anyaga tekintetében. Elfogadható ajánlatok hiányában február 20-án megismétlik az ár-veést. — Február 4-én az államvasutak bu-curesti vezérigazgatóságán arlejtést tartanak a Brasov-Cámpinai villamosításra ker-ülő vasutvonal hajtóenergiájához szükséges fűtőanyagot beszerzése érdekében. — Sălste sibiumegei község erdőhivatalánál február

A gyermek kincs! Ápoljuk „HÖFER” hintőporral

9-én nyilvános árverésen eladnak 89 ezer köbméter eszköz- és épületfát. — A Svazska Vagaktiegioagot svéd utépítő társaság február 16-án Dereste brasovmegei községben áruba bocsát 3327 kgr. ócskavasat, 167 kgr. rezet, 72 kgr. bronzot és 1410 kgr. kaucsukot. — Február 4-én a cluji klinikák gondnokai hivatalában arlejtést tartanak az 1935. évre szükséges tűzifa felvágási munkálatainak vállalatbaadása céljából. — Feketehalom brasovmegei község február 6-án nyilvános ár-veésen elad 900 köbméter bükk épületfát. — Február elsején Lipován arlejtést tartanak a Mures medréről való homok és kavics kitermelési jogának bérbeadása céljából. — Az oradeai városi tanács február 14-én teherautót szerez be arlejtés útján. — Február elsején arlejtés lesz Osboda treiscaunmegei község előjárásánál 7274 köbméter kitévő faanyag értékesítése érdekében. — Február 8-án arlejtést tartanak a lugoji kerületi erdő-igazgatóságon 80 vagon cserbányafa értéke-sítése érdekében. Az eladásra kerülő fameny-nyiség Monostor és Margina vasuti álkamá-sokon megtekinthető. — Cluj város időközi bizottsága február 26-án arlejtést hirdet két drb. 2.5 tonna tartalmu szemétszállító teherautó beszerzésére. — Február 4-én az aradi kerületi erdőfelügyelőség nyilvános ár-veésen kitermelésre eladnak 129 hektár területű bükkerdő-faanyagot, amely a bihor-megei vaskohi járásban levő Sălste község határában van. — Timisoara időközi bizott-sága február 5-én nyilvános arlejtésen trak-tort szerez be. — Deva város vezetősége fe-bruár 9-én a legtöbbet ígérők bérbeadja a városi színház épületében levő lakásokat. — Február 7-én a satumarei városban arlejtés lesz a vízgyűjtőforrásokhoz szükséges el-avult berendezések újakkal történő átserelése érdekében. — Turda város február 6-án arlejtés útján kívánja beszerezni a jövő költ-ségvetési évre szükséges irodai felszerelések, nyomtatványok, két gépkocsi üzemeltartá-sához szükséges benzín- és olajmennyiség beszerzése érdekében. Ugyanakkor vállalatba adják a hivatalos lap nyomdai munkálatait, valamint városi könyvtörtészeti munkákat is. — Február 11-én Békás ciuemegyei községben a legtöbbet ígérők eladnak 8337 köb-méter kitévő 16.200 darab fenyőfát. — A földművelésügyi minisztérium február 6-ra arlejtést hirdett a timismegei parkai ál-lami ménes állatállományának átmezésére való ellátásához szükséges 2500 métermázsza zab beszerzése tárgyában. — Az állami erdők igazgatósága február 20-án a bucaresti szék-házban kitermelésre a legtöbbet ígérők el-ad egy 201, egy 317 és egy 495 hektár ki-terjedésű erdőrészt, amelyek caras-severin-mege területén vannak.

Külföldi hírek. Újabb munkásokat vettek fel a Citroen-üzembe. — Német-ugoszláv tárgyalások folynak jugoszláviai tengeri és egyéb gabonamű vásárlása érdekében. — Az amerikai töke reparálási folyamata tovább tart. Az óceánjárók nagy aranyküll-deményeket szállítanak Európából az Egye-sült Államokba. — A hollandiai banktöke a javai cukorkampány tekintetében válto-zatlanul pesszimistikus.

RÁDIÓ MŰSOR

- Szombat, február 2.
- Bucuresti. 13: Vizálás. 13.03: Lemezek. — 14.15: Hírek. 14.40: Lemezek. 18: Fania Luca zenekara. 19: Időjelzés, időjárás, hírek. 19.15: Fania Luca zenekara. 20: Előadás. — 20.20: Erdélyi dalok. 21.05: Táncczene. 22: Rádiósok postája. 22.20: Rádiójazz. 23: Hírek.
 - Budapest. 10.15: Hírek. 11: Istentisztelet. 13.20: Időjelzés, időjárás. 13.30: Az Operaház zenekara. 15: Cigányzene. 16.20: Csevegés. — 17: Lemezek. 18: Előadás. 18.30: Mélyhegedű és zongora. 19: Csevegés. 19.30: Pataky-jazz. 21.15: A cornellie harangok, operett. 22.40: Hírek. 23: Honvédezenekar. 24.25: Cigányzene. 1.05: Hírek.
 - Bécs. 20.45: Schober Ágota Liszt H-mo'll szonátáját zongorázza. —
 - Hamburg. 20: Részletek operákból és ope-rettekből.
 - Radio Paris. 22: Viktoria, Abrahám Pál operettje.
 - Milánó. 21.45: Addio Giovinetta, opera.
 - Zágráb. 22.15: Jugoszláv Európa-hangver-seny.
 - Varsó. 22: Szimfónikus hangverseny.

Ön

1934-es 1934. évi országfejlesztési költségvetésének előnyös felhasználásával

gondoskodhatik családjáról,

amelyek, hogy kölcsönkötvényéről és az abból eredő jogokról lemondana.

Készpénzfizetés nélkül,

amelyben a kölcsönkötvény kamatkezelésében

életbiztosítást köthet

amelynek költsége ezen teljesen új szerű mód-szarról sürgetően díjmentes és kötelezettség nélküli tételekkel

PHÖNIX

Életbiztosító Társaságtól.

Cluj, Str. N. Iorga 16. — Telefon: 11-48.

Jeruzs

a világ legkis

Hosszu idő után, az megyek Cluj uccán, 6 éves jeruzsálemi ismer-ezelőtt héber plakátokr az az arc s hirtelen úgy na még a King David integetne Josef Schmidt serneti és legnagyobb

Ez a szárazföldön é kedvelt művész — mer-dőan őt hallgattuk, kor-jött el Palesztinába, am metropolisában teljében muzsikuskos felvonulása ként is a zene eldorádó-tát, hogyan fogadták Jer-mint a nép fiát, úgy y közönsége. „Schmidt Schmidtünk, hangzott y gok és büszké voltunk-énk”. Mert Josef Schm-tóból indult el utjára s palesztinai ünneplői köz-jén játszóársai voltak.

A King David appar-tek, mintha egy hango-volna ki őket. Ebben Josef Schmidt. Ágyban-érzése, mintha kis te-ástolni vele.

Inser buc

Amikor Palesztináról-göről érdeklődöm, elmo-tánt vele Telavivban.

Koncertje befejezése a közönség és nem eng-ki jiddisül kérte, követ-son még. „Jhr seid in-singtsche” — kiáltotta Schmidt szívesen enged-kényszerűen. Kiséret me-kelt, mulatott velük, az-tek zongorához és pal-anitották őt. Itthon-rajta, hogy világvár-diadalai val sem cseréln

— Telaviv és Jeruzsá-szen más — állapítja a populáris, könnyű mu-russálem differenciálta magában élő város. I-igény is. A nagy idők p-mindenben érezhető.

Jeruzsálemi koncertj-zsolt új életre s amikor héber nyelven énekelte zisba hozta a közönsé-nésének fogatékossá-g ki sem gondol erre tö-szerű finom trillái fel-Gondviselés néhány cen-le. Hiszen bőségesen k

Hitler

— A héber szó nem-mondja — ifjúságomb-is végeztem.

Tört héberséggel ké-zsálemiekét, amikor u-ujra és újra előhívja, keli el „Ein Lied geht Mert Palesztinában ne-ellenes bojkott, s ver-hogy a közönség meg-— Miért nem hallju-És a misztikus Josef halottak, mint láttak, gépbe — elmondja, hog-nácizmus izzate el.

— Tanulmányaimat-ben végeztem s Hitler-voltak. Rajnavidéki tis-reklamálták elmaradá-— Ó, nagyszerűen é-tinában — folytatja.

— Bámulum ezt a uerációt, a chalcutipus-nem lehet a zsidó u-legjobban, hogy mag-játzóársaimat a cet-pompás emberekké, c-tom.

— Ma Jeruzsálem

Ápoljuk
antóporral

eladnak 89 ezer
t. — A Svédia
társaság fe
megyei közs
kavaszat, 167 kgr.
10 kgr. kauszokot.
kák gondnok
k az 1935. évr
munkálatainak
Feketehalom br
án nyilvános ár
bűk épületfár
árlejtést tart
homok és kavics
úsa céljából. —
brúár 14-én tel
tán. — Február
a trelcaunneve
kőmért kitev
ben. — Február
goji kerületi erd
bányafa értéke
na kerülő fameny
vasuti államár
Cluj város időkzi
lejtést hirdet két
nu szemétszállít
Február 4-én az
elősegen nyilvános
tókak 129 hektár
t, amely a bihor
vó Sálste község
ara időkzi bizott
s árlejtésen trak
os vezetősége fe
nek lakásokat. —
városházán árlejt
hoz szükséges el
történő átcsere
város február 6-án
vezetni a jövő költ
rodai felszerelések
pés üzemtartá
és olajmennyiség
anakkor vállalatba
ndai munkálatait,
zeti munkákat is.
nemegyei községe
eladnak 8337 köb
b fenőfát. — A
rium február 6-ra
megyei parkai ál
anak felmérésére
2500 métermáza
— Az állami erők
a bucaresti szök
bbet igérőnek el
gy 495 hektár ki
yek caras-severin
munkásokat vettek
Német-jugoszláv
zsláviai tengeri és
ása érdekében. —
tálási folyamatok
nagy aranyküll
rópából az Egye
ilandiai banktőke
ekintetésben válto
—
11: Istentisztelet.
3.30: Az Operaház
6.20: Csevegés. —
18.30: Mélyhegedű
9.30: Pataky-jazz.
ok, operett. 22.40:
24.25: Cigányzene.
ota Liszt H-mo
operákából és ope
ria, Ábrahám Pál
vinezza, opera.
v Európahangver
hangverseny.

Jeruzsálemi beszélgetés Josef Schmidttel, a világ legkisebbtermetű és legnagyobb tenoristájával

Hosszu idő után, amint először végig-
megyek Cluj uccán, öles plakátokon ked-
ves jeruzsálemi ismerőst látok. Röviddel
szelött héber plakátokról köszöntött reám
az az arc s hirtelen úgy tűnik nekem, mint-
ha még a King David előkelő milliójából
antegetne Josef Schmidt, a világ legkisebb-
termetű és legnagyobbbbirü tenoristája.
Ez a szárazföldön és vizen egyaránt
kedvelt művész — mert a hajón is állan-
dóan őt hallgattuk, koncertszezón derekán
jött el Palesztinába, amikor a világ összes
metropolisáiban teljében áll az énekesek és
muzsikusk felvonulása. Palesztina egyéb-
ként is a zene eldorádója, elképzelhető te-
bát, hogyan fogadták Josef Schmidttel, akit
mint a nép fiát, úgy vett körül Telaviv
közönsége. „Schmidt sellánu“, a mi
Schmidtünk, hangzott mindenfelé s boldog-
gok és büszkék voltunk reá, hogy a „mi-
énk“. Mert Josef Schmidt a cernauti get-
tóból indult el utjára s nem egy volt itt a
palesztinai ünneplői között, akik annakide-
jén játszótársai voltak.
A King David apartmanjai olyan fénye-
sek, mintha egy hangos filmből vágták
volna ki őket. Ebben a keretben fogad
Josef Schmidttel. Ágyban van, s nekem az az
érzése, mintha kis termetű akarná pa-
stolni vele.

„Inser bucher Josef Schmidttel“

Amikor Palesztináról és zenei közönsé-
géről érdeklődöm, elmondja, hogy mi törté-
nt vele Telavivban.
Koncertje befejezése után körülfogta őt
a közönség és nem engedte el. Ki héberül,
ki jiddisül kérte, követelte, hogy marad-
jon még. „Ihr seid inser Bocher, nu
singtsche“ — kiáltották felé s Josef
Schmidt szívesen engedett ennek a kedves
kényszernek. Kiséret nélkül, hajnalig éne-
kelt, mulatott velük, aztán a chalucok ül-
tek zongorához és palesztinai népdalokra
tanították őt. Itthon volt. És mi látjuk
rajta, hogy világvárosok legragyogóbb
diadalával sem cserélné fel ezt az érzést.
— Telaviv és Jeruzsálem közönsége egé-
szén más — állapítja meg. — Telavivban
a populáris, könnyű muzsikát szeretik. Je-
ruzsálem differenciáltabb, egy inkább ön-
magában élő város. Itt mélyebb a zenei
igény is. A nagy idők patriarchális lehelete
mindenben érezhető.
Jeruzsálemi koncertja operákat vár-
szolt új életre s amikor a „Zsidónő“ áriáit
héber nyelven énekelte el, valóságos extá-
zisba hozta a közönséget. Külső megjele-
nésének fogyatékosságait elfelejtjük, sen-
ki sem gondol erre többé, amint lehelet-
szerű finom trillái felszendülnek, hogy a
Gondviselés néhány centit megtagadott töl-
te. Hiszen bőségesen kárpótolta érte.

Hitler előtt és Hitler után

— A héber szó nem idegen füleimnek —
mondja — ifjúságomban cionista munkát
is végeztem.
Tört héberséggel kért elnézést a jeru-
zsálemiektől, amikor a hosszantartó taps
újra és újra előhívja, amiért németül éne-
kelt el. „Ein Lied geht durch die Welt“ —
et. Mert Palesztinában nem frázis a német-
ellenes bojkott, s vendégjog kell hozzá,
hogy a közönség meghallgassa.
— Miért nem halljuk már a rádióban?
— És a misztikus Josef Schmidttel, akit előbb
balottak, mint láttak, aki életet lehel
a gépbe — elmondja, hogy Németországból a
nácizmus őrje el.
— Tanulmányaimat annakidején Berlin-
ben végeztem s Hitler előtt is szép sikereim
voltak. Rajnavidéki tisztelőim nemrégén is
reklamálták elmaradásomat a rádióból.
— Ó, egyszerűen érzem magam Palesz-
tinában — folytatja.
— Bámulum ezt a friss enegiájú, új ge-
nerációt, a chalucitust, ami Európában fel
nem lehet a zsidó uccában. Ez fog meg
legjobban, hogy magam korabeli egykori
játsszótársaimat a cernauti gettóból, itt
pompás emberekké, chaluccá változva lá-
tom.
— Ma Jeruzsálemet néztem meg — me-

séli tovább. — Nekem a hegyek és a kövek
tetszenek. El tudom képzelni magamnak a
próféták idejét. Kegyelet és áhítat levegője
lengi át a várost. A Nyugati fal megdöb-
bent, s a Scopos hegyen az amfiteátrum-
ból a Holtengerre nézni, a világ legsodá-
sabb látványa. Ben-Schemen gyermek-koló-
nia utólérhetetlenül bájos alkotás.
Érdeklődöm, hogy hol is lakik voltakép-
pen?
— Imádom a tengert és a meleget s ha
választhatom lehetne, Telavivban laknék.
Nekem azonban a világot kell járom, in-
nen Egyiptomba, aztán Londonba megyek,
ahol a Lied geht durch die Welt filmemet
fogom angolul eljátszani.
— Miért nem játszik operában?
— Csak a filmen nincs heppend
— Drámai színész volt az álom. Az
opera kevés lehetőséget nyújt erre. Ez a

magyarázata, hogy a filmet választottam.
A film darabokat direkt írják nekem —
ugye ezt tudja? — fordul újra hozzám.
Nekem nincs olyan megjelenésem, mint
Willi Fritschnek, mint Gustav Fröhlichnek
s nekem mellettük többet kell küzdenem
a lányért, mint nekik. Mindig a reményte-
len szerelem lesz tehát osztályrészem. A
szerzők reám szabják darabjaikat, amely-
ket játszom.
— De — teszi hozzá nevetve — írja
meg hogy ez csak a filmen van így. Irja
meg — ismétli újra — és én meg-
győző, meleg kémszorítására gondolok,
amint vidáman bucsut vesz tőlem, mintha
annak örülne, hogy a valóságban nem re-
ménytelen számára a szerelem... S ami-
kor itt „Egy csillag hull le az égből“ film-
jét hallgatom, megelégedetten konstátálom
hogy már épp oly happyendjei vannak,
mint akár Gustav Fröhlichnek, vagy Willi
Fritschnek.
Telavivnak, Jeruzsálemnek, Haifának
nem mindennapi élménye volt Josef
Schmidt, aki koncertjai után beutazta az
országot, meglátogatta a kolóniákat és ugy-
mint el Palesztinából, mint aki kis időre
távozik a szülői háztól...
Öhlbaum Etus

Diáksztrájk Franciaországban az idegen állampolgárságu orvosok beözönlése miatt

Párizs, február 1. Franciaország összes
orvosgyegeteinek diákjai a mai napon
sztrájkba léptek, amivel tiltakozásuknak
akarnak kifejezést adni az idegen állam-
polgárságu orvosok beözönlése ellen. Az
összes többi fakultások hallgatói is elfo-
gadták a határozati javaslatot, mely a
fenti tiltakozáson kívül azt is tartalmazza,

hogy a sztrájknak nincs politikai jellege.
Kérelmük lényege az, hogy az idegenek
orvosi diplomáját csak 10 évi gyakorlat
után érvényesítsék. Kéri továbbá, hogy
az idegen orvosnövendékek ne foglalhas-
sanak el fizetett állásokat a kórházakban.
A fogászati és kéniai karok hallgatói csat-
lakoztak az orvosnövendékek sztrájkjához.

Vilmos excsászár fia Budapesten eldicsekedett, hogyan lérközött a nácik kegyeibe

Budapest, február 1. A német kolónia
ünnepeket rendezett Hitler uralomra ju-
tásának második évfordulóján. Az ünnepi
szónok August Wilhelm, az excsászár egyik
fia volt, aki az ünnepegre érkezett a ma-
gyar fővárosba. A herceg rámutatott arra,
hogy a horogkeresztet ők nem tekintik
exportáruknak. A külföldön élő németeknek
az a kötelességük, hogy némethez illően

éljenek s betartsák azon országok törvé-
nyeit, amelyekben letelepedtek. A nemzeti
szocializmus vele, a volt császár fiával
szemben egyideig bizalmatlansággal visel-
tetet, de amikor több ízben is kiállotta a
menetelő rohamosztagok sorában a revol-
verlövésnek s más támadások tüzkereszté-
gét, befogadták s helyzete a pártban mind-
jobban megszilárdult.

Dillinger volt barátnője visszatér banati falujába

Az alvilág vezérének elárulása miatt nem érzi magát biztonságban Amerikában

Timisoara, február 1. Érdekes levelet
hozott tegnap a posta a Timisoara melletti
Lunka község egyik házába. A levél Csiká-
góból érkezett és nem regényesebb kéz írta,
mint Dillinger volt barátnője, aki mint
ismeretes rendőrközre juttatta az alvilág
fejedelmét. Amerika második számú ellen-
ségét. A levélben megírja Anna Saga asz-
szony, hogy megunta az életet Csikágóban

és minden vágya, hogy egyszer visszatér-
hessen banati falujába. A levélben öszin-
tén feltárja családjának Saga asszony,
hogy miért szánta rá magát Dillinger el-
árulására. Második férje ugyanis rendő-
rségi besugó volt, aki erőszakkal rávette,
hogy adja ki a rendőrségnek volt barátját,
az alvilág koronázatlan királyát. Most pe-
dig, hogy Dillingert másvilágra küldte,

A Jüdische Rundschau
Németország nagy, kétszer hetenként megjelenő zsidó lapja, amely a zsidó élet
minden megnyilatkozásáról kimerítően informálja olvasóit. A

Jüdische Rundschau
a németországi cionista mozgalom lapja. A

Jüdische Rundschau
kétzer hetenként jelenik meg és előfizetési ára negyedévenként Lei 180. Ro-
mánijából az előfizetési díjak a Banca de Credit Român Cernauti címre küldendők

minden oldalról VESZELY fenyegeti!

Az emberek igen gyakran nincsenek eléggé
tekintettel embertársaikra és még fertő-
ző betegségek csiráival is minden lelki-
ismeretfurdalás nélkül mennek emberek
közze Vedekezzék ilyen betegségek csirái
ellen! A spanyoláz, influenza, nátha, man-
gagyulladás kórokozói a szájuiregen ke-
reztől hatolnak szervezetébe. Ellenük csak
biztos hatású fertőtlenítőszert
véd meg. Ilyen szer a jóízű
ANACOT pasztilla. Hatását a
szájban szopogatás közben fejti
ki. Ize kellemes, aktív formal-
dehid tartalmánál fogva pedig
hatása biztos. Spanyolnátha, in-
fluenza, nátha ellen a legbizto-
sabb szer. Ezért ajánlatos az
ANACOT pasztilla rendszeres
szopogatása.

30 pasztillát tartalmazó fiola
ára 37 lei.

Dr. WANDER üzemek készítménye.

nincs többé maradása Amerikában. Állan-
dóan attól kell tartania, hogy az alvilág
vezérének életben maradt társai megbosz-
szulják vezérük pusztulását. Elhatározta
tehát, hogy visszatér a kis bánati faluba
első férjéhez, akit azért hagyott el, mert
nyugtalan vére hajította az új világba.

— Bolgár-román ünnepegy Szófiában.
Szófiából jelentik: A román-bolgár egyesület
tegnap banketten ünnepelte alelnökét Ka-
lenderofot, az új pénzügyminisztert. A
banketten az egyesület elnöke Grigore Vasi-
lieff, Vasile Stoica román meghatalmazott
miniszter és az ünnepeket beszélték.

— Sztrájkba léptek a pécsi szénbánya
munkásai. Budapestről jelentik: A pécsi
szénbánya szocialista munkásai ismét
sztrájkba léptek, mert bérüket 10 százalé-
kkal leszállították. A munkások lenn ma-
radtak a bányában és éhségstrájkot prok-
lamáltak. A kereszényszocialista munkások
egy része nem sztrájkol, másik részüknek a
bányából való kijövetelét sztrájkoló társaik
megakadályozták. A tárgyalások megkez-
dőttek.

— Működik Timisoaran a vagyonellenör-
ző bizottság. Az itélőtábla mellett működő
vagyonellenörző bizottság elé érdekes per
fog kerülni a napokban. Egy Petreclano
nevű egyén álláshalmozásért és jogtalan
vagyonszerezésért feljelentést adott be Vul-
pea János munkamurai kormánybiztos és
tanoncoktatási felügyelő ellen. A feljelentő
elmondja, hogy Vulpea 1918-ban még, mint
szegény tanító működött egy Timisoara mel-
letti faluban. Ma Vulpeának hét állása van,
ahonnan busás fizetéseket vesz fel minden
hónapban. Pazar villát építtetett magának,
van egy luxus- és két teherautója. A bizott-
ság döntése elé városszerte nagy érdeklő-
déssel tekintenek.

Román, német gyors- és gépirró
felvételik szombat megtartása mel-
lett. Francia nyelvtudással előny-
ben.

SPITZER
tűkőr és üvegcsiszolda Cluj
Baritiu 12.

ANTON ROSENZWEIG
zsidó könyvkereskedés — ספרים והאודות
Cluj, Piața Mihai Viteazul 37.

Oradea-Mare mai gazdasági helyzete

Kár egy városnak és környékének mai helyzetét a régi sóhajjal kezdeni. Például így: mi lenne Oradeából, ha meg volna a régi gazdasági hinterlandja? Ha a dusan termő nagyalföldig terjedő sik-terület hozzátartozna, mint egykoron? Ma már, kár erre szót vesztegetni. Inkább azt kell nézzük; ami van. Ennek az élénk gazdasági szellemű városnak lakossága már tizenöt esztendővel ezelőtt megkezdte az „átnyergelést”. Ha nem szállíthat nyugatra, akkor kereskedik kelet felé. Ha már nem gyűjtő medencéje az alföldi gabonapiacoknak, akkor azzal elégszik meg, amije van. Nem mondhatjuk azt sem: hogy maradt semmije, mert Bihormegye mégis Románia egyik legnagyobb megyéje, területben és a lakosság lélekszámát véve alapul, egyaránt. Sokszázezer holdnyi erdeje, buzatermő vidéke is, van márványbányája és bauxitja, szene és aszfaltja. Az viszont más lapra tartozik, hogy erdeiben megszűnt a termelés, mert a magánkezdeményezés helyébe a rosszul gazdálkodó CAPS lépett, meg arról is sokat beszélhetünk, hogy dus erceket rejtgető hegyvidékén egy kalapácsütés sem hallatszik. Mindene van, ami gazdaságra predestinálná — de haszna semiből sincs.

Oradea pedig olyan Krözushoz hasonlít, aki éhenhal a vastrezorral körülvett pánccéfalak között, mert nincs elég kenyere. Kincsekben dúslakodik — megélhetése viszont alig van. Él, mert élnie kell, dolgozik, termel, mert különben éhenhalna, de mit tudna produkálni, ha szabad keze volna, ha a magánkezdeményezés termelni tudná a milliárd értékű erceket, ha dus erdeiben a munkások tizezrei legalább úgy tudnának dolgozni, mint csak tíz esztendővel ezelőtt. Mindent megnyomorít a centrális igazgatás, amely a „köz” érdekét tekinti és nem gondol arra, hogy sok iparvállalat virágzása több hasznot jelentene az államgazdaság szempontjából is, mint a néma erdők, a berozsásodott iparvasutak, és az általában megbérelt termelés.

Nincs „hinterland” s ez megérződik azon is, hogy az egykor nagyvárú és tengerentútra is exportáló nagymalomok gépei állanak, vagy már évekkal ezelőtt leszerelték és elszállították innen. Régebben éjjel-nappal dohogtak a nagy malmai gépek, hogy a prima 0-ás lisztet elszállítsák innen a szélrózsa minden irányába. Ma is van buzakereskedelem, ma is dolgozik néhány malom, de ez már csak árnyéka a régi nagyvonalúságnak.

A környék nem felvevőképes, a szállítás drága, de a komerciális szellem itt milyen nyugszik. Tekintettel arra, hogy egy par-excellence mezőgazdasági ország vagyunk és mint ilyenek, egész gazdasági életét az őstermelés determinálja elsősorban, azért ha a mai Oradea gazdasági helyzetét alaposan meg akarjuk ismerni, előbb a buzapiac helyzetével kell tisztában legyünk.

Oradeán a buza ára január első hónapjaiban hosszú ért el. Ab Oradea, a 78 kg buza már 475—480-ra szökött fel. De a hónap végefélé visszalenyhült 440—450-re. Ezt az áresést az idézte elő, hogy Bucuresti nagy tételeket vásárolt fel a Banatban és voltak napok amikor már 5.20-as árat is elértek ab Bucuresti, a banati buzáért. De amikor az állami beszerzési szervek 500 vagon búzát engedtek át a bucaresti fogyasztás számára 480-as egységáron, akkor megszűnt a nagy vásárlási kedv és Oradeán is ellanyhult a buza iránti kereslet, ami a tőzsdei jegyzésben is megnyilvánult. A lisztfogyasztás is általában rossz, ezt mondják egyöntetűen a nagy sütők és kenyérgyárak. Ennek okát ők nem tudják, viszont, akik az általános gazdasági élet pulzusán tartják kezüket, azok azzal magyarázzák, hogy a lakosság kereseti lehetősége ezekben a téli hónapokban csökken, ami legelőször a kenyérfogyasztásban nyilvánul meg.

Tengeriben az irányzat nyomott. Csak banati tengeri jöhet itt számításba, melynek ára promt árban Lei 220 ab banati állomás rozsbán, kis erdélyi készletek vannak. Ára 440—450, árpában pedig a mai árak 280—290. Ebből a cikkből is kis készletek vannak forgalomban.

Az oradeai piac mindenkor elég elasztí-

kus és lépést tart az általános helyzettel. Bekapcsolódott már régebben az ország őstermelvények közvetítésével és elhelyezésével foglalkozó piacába és számos kisebb-nagyobb cég megfelelő rutinnal dolgozik. A malmok közül teljes kapacitással dolgozik a *Léderer és Kálmán* gyár, amelynek napi három vagon kapacitása van, a *Stefánia-malmom*, a nagykapacitású és tökéletes berendezésű *Emília nagymalom*, a szőlői *Rollings malmom* és a *Sternberg-malmom*. Igaz viszont, hogy ezek a régi békebeli nagymalmokhoz képest talán csak 30 százalékat képernek az egykor oly nagy, oradeai malomiparnak. Itt volt valamikor rizshántológyművek is és olyan őrlő berendezések, amelyek csaknem világhírűvé tették

az itteni őrlőipart. Ma, sajnos, csak váza van meg annak, ami egykor volt.

A malomipar után részletesen kell ismertermesem majd a bihormegyei faipar mai helyzetét, amely legközelebbi cikkem lesz.

Ha pedig a mai Oradea teljes gazdasági keresztmetszetét akarjuk látni, ismernünk kell a többi gyárat, a szeszipart, a „könnyű” iparokat, amelyben vezetőszerpet visz Oradea, így a bőr- és cipőipart és a többi ebbe a kategóriába tartozó vállalatokat. Ismernünk kell a bank-életet, a híres oradeai kereskedelmet és a kisipart is.

Végül meg kell majd ismerjük az agrárálló szerepét. Miért nem elég felvevőképes a mai őstermelő lakosság? A mai gabona árak mennyiben kvadrálnak az iparcikkek árával? Meg kell lássuk, hogy az „egy mázsa buza — egy pár csizma” elve, milyen itt nálunk a gyakorlatban.

Ezekről legközelebb.

Leitner Zoltán

SZÍNHÁZ-FILM

Ma este egész Cluj ünnepelni fogja a Magyar Színházban Sidy Thal

Szidy Thal és Adolf Tefner, a cernauti jidis társulat két nagyszerű erőssége ma este másodszer lép fel Clujon, az „A Meidale fin Poilen” c. nagyoperettben. A nagyszerű művésznő és kitűnő partnere ebben a nagyszerű színdarabban, melynek prólógusa és két kacagtató felvonása van, ugyancsak kitesz magáért: 16 szövegnél-szebb sláger és tánc van az operettben, köztük Zalst du mir bedenken kezdett, amely mindenütt a legnépszerűbb zsidó dal lett, ahol a kitűnő művészár megfordult.

Érthető tehát, hogy a közönség már pönteken megröghanta a színházi pénztárat jegyekért. A társulat minden igyekezettel honorálni akarja a közönség szeretetét. A szombati premier minden látogatója megkapja Szidy Thal fényképét, amelyen a

Zalst du mir bedenken c. dal motívumait kapják ajándékba.

A darab slágerei: Zalst du mir bedenken, Es chulint wus bengt a jedes Meidale Of, of die Kindeiteig, A Nes, a Nes min Hasumájim, Wus tajg az ich well und az er well nist, stb.

A színtársulat nagyszerű zenekara a legutóbbi alkalommal is megmutatta, hogy a zsidó zeneművészet igazi interpretátora.

Vasárnap délután a Komediantin c. darab kerül bemutatásra, félhelyárakkal, este a Bar Mizwa, hétfőn a Mit'n Rebens Koech c. operett adja elő a színtársulat, mely már tegnap megérkezett Clujra. Szidy Thal tisztelőinek tábora ünnepélyesen fogadta az állomáson.

Magyar Színház

A cernovici zsidó városi színház társulata, erdélyi turnéját befejezve, még négy előadást tart Kolozsváron, a népszerű **ADOLF TEFNER** irányítása mellett, és a világhírű színművésznő:

SIDY THAL

közreműködésével

Műsor:

Február 2 Szombat Este 9 órákor	A Meidale fin Poilen Operett 2 felvonásban prólógussal
Február 3 Vasárnap Este 6.30 órákor	Komödiántin Félére mérsékelt helyárakkal.
Február 3 Vasárnap Este 9 órákor:	Bar-Mizwa Operett 3 felvonásban, prólógussal.
Február 4 Hétfő Este 9 órákor	Mit'n Rebens Koech Operett 3 felvonásban

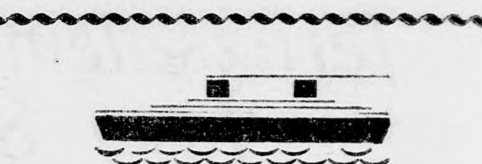
Főrendező: B. Sadigursky

Művészeti igazgató: B. Lidin.

Saját zsidó jazz-zenekar

B. Segall vezényletével.

Jegyek naponta a színház pénztárában.

A „POLONIA”

gyors, transatlantik gőzös utjai a közeljövőben Stambul, Jaffa, Haifa, Pireus, Constanța. Indul Constanța-ból 1935 február 13—27-ike között.

Akik gyorsan és jól akarnak utazni jelentkezzenek jegyelővételre a romániai általános képviselőnél, a

KEDEM-nél

Turista és utazási iroda Dr. A. Mibashan vezetése alatt Bucuresti, Str. Colței 1. I. em. Telefon 3.21/60, valamint az ország összes részeiben megtalálható fiókjainál és az összes nagyobb utazási irodáknál.

A ROMAN OPERA MUSORA:

Vasárnap, február 3 (matiné): Gyöngyhátszok.

Hétfő, február 4: Carmen. (T. Tautal tenorral.)

MUNKAS-MOZGÓ MUSORA:

Str. VAI 7. TELEFON 171

Vasárnap 3, 6 és 9 órákor, hétfőn 5 $\frac{1}{2}$ és 8 órákor dupla műsor egy helyért. A sziv melódiaja. Operett filmklippel. Főszerepekben: Gustav Fröhlich, Marie Paudler és Hans Junkermann. II. Szerepekben: Szentvedély lüktető cselekmény. Főszerepekben: Warner Baxter, Elis-Landi, Mimi Jordan és Victor Jory.

APRÓ HIRDETÉSEK

Teasütemények, disztorták, szendvicsek, hidek büffé számára, valamint esküvőkre összejövetelekre szóló megrendelések a legutányosabb árban, a legszebb kivitelben Adler cukrásznál eszközölhetők. Str. Londrei 19 szám.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Mirea iroda. Cluj, Calea Regele Ferdinand 116 szám.

Erdély nagyobb városában jól bevezetett detail borkereskedéshez, más elfoglaltság miatt szakképzett ügyes társ kerestetik 150 ezer lej tőkével. „Egyszintencia” jellegű érdeklődők írjanak.

Kerestetik önálló vallásos szakácsnő, továbbá nevelőnő román, héber, francia, német nyelvtudással. Ajánlatok Treifei I. Alba-Iulia.

Február első felében Palesztinába utazós földet veszek, megbízásokat vállalom, fontos megbízásokat itteni tehermentes ingatlanokkal garantálok. Grösz Lajos, Nadlac.

Önálló román-német levelező Brassóba kerestetik. Ajánlatokat „Perfekt” jellegre a kiadóba.

Kerestek szerény igényű, hajadon testvérem részére, kinek 200 ezer lej képzéshozománya van, intelligens jólelkű, vallásos, cca 45—50 év körüli férjet (lehet gyermektelen özvegy is), kinek nyugodt egzisztenciája van. Teljes című megkereséseket „Zöwüg” jellegre kiadóhivatal továbbít.

A borkezelés minden ágazatában teljeskörű jártas és szombatot tartó pincemestert kerestünk azonnali belépésre. Cím a kiadóban.

Kiadó március 1-re 4 szép szobából álló helyiség, melyből kettő Regina Maria utcára nyílik, iroda, klub, vagy más ehhez hasonló célokra. Nationala Biztosító, Regina Maria 6.

Filmes nyelvkurzusok a románból. Február 4-én, hétfőn este egyenred 8 órákor új kezdő kurzus indul. Felvételtnek hatan. Katolikus gimnázium I. emelet, 3/A osztály.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELEKE: HIRDESEN AZ UJ KELETEN

HIR

— A helyi napilapok katonai és megbizottai utján az érkezett, hogy a város és vármegyék nevével alakbar, román nyelve lapokban és mindenn

— A katonai előképzés 20 éves ifjakhoz. Azok években született ifjak októberében összeirtak rületeknél, előzetes kárelő jelentkezniök kell önállóképen jelentkezniök azoknak is, kik nem v nyilvántartásba, akiket özsztől távolabba az előzetes kiképzésre valamely okból nem vizsgálatok február 4. 3—1, délután pedig 3-pek a következő helye közigazgatási kerületek rendőrkömiszariátusok 60. szám alatt, a kerüségében, a II. III. és rületekben (II. és III. sok körlete a Roméi-antlóképző helyiségében közigazgatási kerületek rendőrkömiszariátus köldrály ut 83. szám a internátusi helyiségében kerületi orvosok alkalm február 7-én délután 3-gálják felül a Motilor-tyisgében (V. kerületi) vizsgálat dr Vlad város tonarvos végzik. Ugya malasztási vagy felmer ványt is. A jelentkező keli hozniök a születés mossági bizonyítványát melyik közigazgatási be tartoznak. Azokat az vántartásban már szer kvesztúra szervei értes mig azok, akik a kím amennyiben nem vo semmiféle formában igazoltatásnál mentesit elmaradókat az idevon jáni szigorum megbünte nera vonatkozik a közre és egyetemi hallgat katonai kiképzés kerü culescu, ezredes.

MEME

Uj hirdeté nyilt február 1-én Str. Regina

— Bankok figyelmé kvesztúra a következők lapunkat: Az 1935 janu vatalos Lap 16-i száma közöttett 107.492. szám alapján elrendeljük: 1. lryek évi mérlegek elk örzni akarnak, kérvény ai azokhoz a munkalk amelybe az illető bank 2. A munkaiügyi felügy engedélyeket, de ezekm fogja tullepni a decem július 1—augusztus 1 délyekben a bankokat, tulorázásukban a bank nek 50 százaléka arát talan banktisztviselőket ily módon alkalmazott tése minimum havi 200 ban az esetben, ha a állástalan banktisztvis telesek a tulorának tartama alatt a munk közö bizottságokhoz k k az összegeket, ame zésére alkalmazott tis tenne. 4. A tényleges fizetése ugyanaz ma 5. A bankok az illetek ségekhez beterjesztik lyezett hivatalnokok névsort a bankok köte kifüggeszteni. 6. A mut urat megbizzuk jelen vel. Bucuresti, 1935 ja munkaiügyi miniszter.

HIREK

A helyi napilapokhoz és nyomdavidálatokhoz a katonai és polgári hatóságok megbízottai után az a szóbeli rendelkezés érkezett, hogy a városok, községek, utcák és vármegyék nevét ezentúl csak hivatalos alakban, román nyelven tüntethetik fel a lapokban és mindennemű nyomtatványon.

A katonai előképző felhívása a 19 és 20 éves ifjakhoz. Azoknak az 1915 és 1916. években született ifjaknak, akiket mult év októberében összeirtak a közigazgatási kerületeknél, előzetes katonai kiképzés céljából jelentkezniük kell orvosi vizsgára. Haonlóképpen jelentkezniük kell orvosi vizsgára azoknak is, kik nem vétették fel magukat a nyilvántartásba, akiket foglalkozásuk Kobzsvártól távolabbra köt, vagy akik erre az előzetes kiképzésre a jelen pillanatban valamely okból nem állhatnak. Az orvosi vizsgálatok február 4. és 5. napján délelőtt 8-1, délután pedig 3-7 órák között lesznek a következő helyeken: Az I. és XIII. közigazgatási kerületekben (az I., V. és VI. rendőrkomiszáriátusok körletét Motilor-ut 60. szám alatt, a kerületi rendőrség helyiségében, a II., III. és IV. közigazgatási kerületekben (II. és III. rendőrkomiszáriátusok körlete a Romei-ucca 28. szám alatti tanítóképző helyiségében, az V., VI. és VII. közigazgatási kerületekben (IV. kerületi rendőrkomiszáriátus körlete) a Ferdinand király ut 83. szám alatti Baritiu-liceum internátusi helyiségében. Azokat, akiket a kerületi orvosok alkalmatlannak találnak, február 7-én délután 3 és 7 óra között vizsgálják felül a Motilor-ut 60. szám alatti helyiségben (V. kerületi rendőrség.) A felülvizsgálást dr. Vlad városi főorvos és egy katonar orvos végzik. Ugyanakkor adják ki a halasztási vagy felmentési orvosi bizonyítványt is. A jelentkező ifjaknak magokkal kell hozniuk a születési vagy személyazonossági bizonyítványukat, hogy tudják, melyik közigazgatási és rendőrségi körletbe tartoznak. Azokat az ifjakat, akik a nyilvántartásban már szerepelnek, a rendőrkészvatura szervei értesítik a továbbiakról, míg azok, akik a kimutatásból kimaradtak, amennyiben nem volnának értesíthetők, semmiféle formában sem kaphatnak az igazolítástól mentesítést. A jelentkezéstől elmaradók az idevonatkozó törvény alapján szigorúan megbüntetik. Ez a hirdmény nem vonatkozik a középiskolai növendékekre és egyetlen hallgatókra. Az előzetes katonai kiképzés kerületi felügyelője: Buculescu, ezredes.

A helyi napilapokhoz és nyomdavidálatokhoz a katonai és polgári hatóságok megbízottai után az a szóbeli rendelkezés érkezett, hogy a városok, községek, utcák és vármegyék nevét ezentúl csak hivatalos alakban, román nyelven tüntethetik fel a lapokban és mindennemű nyomtatványon.

A katonai előképző felhívása a 19 és 20 éves ifjakhoz. Azoknak az 1915 és 1916. években született ifjaknak, akiket mult év októberében összeirtak a közigazgatási kerületeknél, előzetes katonai kiképzés céljából jelentkezniük kell orvosi vizsgára. Haonlóképpen jelentkezniük kell orvosi vizsgára azoknak is, kik nem vétették fel magukat a nyilvántartásba, akiket foglalkozásuk Kobzsvártól távolabbra köt, vagy akik erre az előzetes kiképzésre a jelen pillanatban valamely okból nem állhatnak. Az orvosi vizsgálatok február 4. és 5. napján délelőtt 8-1, délután pedig 3-7 órák között lesznek a következő helyeken: Az I. és XIII. közigazgatási kerületekben (az I., V. és VI. rendőrkomiszáriátusok körletét Motilor-ut 60. szám alatt, a kerületi rendőrség helyiségében, a II., III. és IV. közigazgatási kerületekben (II. és III. rendőrkomiszáriátusok körlete a Romei-ucca 28. szám alatti tanítóképző helyiségében, az V., VI. és VII. közigazgatási kerületekben (IV. kerületi rendőrkomiszáriátus körlete) a Ferdinand király ut 83. szám alatti Baritiu-liceum internátusi helyiségében. Azokat, akiket a kerületi orvosok alkalmatlannak találnak, február 7-én délután 3 és 7 óra között vizsgálják felül a Motilor-ut 60. szám alatti helyiségben (V. kerületi rendőrség.) A felülvizsgálást dr. Vlad városi főorvos és egy katonar orvos végzik. Ugyanakkor adják ki a halasztási vagy felmentési orvosi bizonyítványt is. A jelentkező ifjaknak magokkal kell hozniuk a születési vagy személyazonossági bizonyítványukat, hogy tudják, melyik közigazgatási és rendőrségi körletbe tartoznak. Azokat az ifjakat, akik a nyilvántartásban már szerepelnek, a rendőrkészvatura szervei értesítik a továbbiakról, míg azok, akik a kimutatásból kimaradtak, amennyiben nem volnának értesíthetők, semmiféle formában sem kaphatnak az igazolítástól mentesítést. A jelentkezéstől elmaradók az idevonatkozó törvény alapján szigorúan megbüntetik. Ez a hirdmény nem vonatkozik a középiskolai növendékekre és egyetlen hallgatókra. Az előzetes katonai kiképzés kerületi felügyelője: Buculescu, ezredes.

A helyi napilapokhoz és nyomdavidálatokhoz a katonai és polgári hatóságok megbízottai után az a szóbeli rendelkezés érkezett, hogy a városok, községek, utcák és vármegyék nevét ezentúl csak hivatalos alakban, román nyelven tüntethetik fel a lapokban és mindennemű nyomtatványon.

A helyi napilapokhoz és nyomdavidálatokhoz a katonai és polgári hatóságok megbízottai után az a szóbeli rendelkezés érkezett, hogy a városok, községek, utcák és vármegyék nevét ezentúl csak hivatalos alakban, román nyelven tüntethetik fel a lapokban és mindennemű nyomtatványon.

A helyi napilapokhoz és nyomdavidálatokhoz a katonai és polgári hatóságok megbízottai után az a szóbeli rendelkezés érkezett, hogy a városok, községek, utcák és vármegyék nevét ezentúl csak hivatalos alakban, román nyelven tüntethetik fel a lapokban és mindennemű nyomtatványon.

A helyi napilapokhoz és nyomdavidálatokhoz a katonai és polgári hatóságok megbízottai után az a szóbeli rendelkezés érkezett, hogy a városok, községek, utcák és vármegyék nevét ezentúl csak hivatalos alakban, román nyelven tüntethetik fel a lapokban és mindennemű nyomtatványon.

A helyi napilapokhoz és nyomdavidálatokhoz a katonai és polgári hatóságok megbízottai után az a szóbeli rendelkezés érkezett, hogy a városok, községek, utcák és vármegyék nevét ezentúl csak hivatalos alakban, román nyelven tüntethetik fel a lapokban és mindennemű nyomtatványon.

A helyi napilapokhoz és nyomdavidálatokhoz a katonai és polgári hatóságok megbízottai után az a szóbeli rendelkezés érkezett, hogy a városok, községek, utcák és vármegyék nevét ezentúl csak hivatalos alakban, román nyelven tüntethetik fel a lapokban és mindennemű nyomtatványon.

A helyi napilapokhoz és nyomdavidálatokhoz a katonai és polgári hatóságok megbízottai után az a szóbeli rendelkezés érkezett, hogy a városok, községek, utcák és vármegyék nevét ezentúl csak hivatalos alakban, román nyelven tüntethetik fel a lapokban és mindennemű nyomtatványon.

A helyi napilapokhoz és nyomdavidálatokhoz a katonai és polgári hatóságok megbízottai után az a szóbeli rendelkezés érkezett, hogy a városok, községek, utcák és vármegyék nevét ezentúl csak hivatalos alakban, román nyelven tüntethetik fel a lapokban és mindennemű nyomtatványon.

Elfogták a bucuresti leányrablók vezérét

Galatiban tartóztatták le a rejtélyes „Vasile“-t. Ivanciu cinikus védekezése. Ismét elraboltak két leányt

Bucuresti, január 1. A fővárosi rendőrség változatlan energiával folytatja a nyomozást a bucuresti leányrablások ügyében. Az elmúlt napokban Botez sziguranca-inspektor bizalmas információt kapott, mely arról számol be, hogy Ivanciu Vasile, a leányrablók vezére a rendőrség elől Brailába vagy Galacha menekült. Nyomban dektivek utaztak a két városba és napokon át tartó vizsgálat után sikerült Galachban elfogni a megszköött gangstervezért. Ivanciu egy ismert galaci leánykereskedő lakásán fogták el és ma reggel a fővárosba szállították.

A bandavezért a délelőtti órákban kihallgatták Stan Elena elrablása ügyében. Ivanciu Vasile beismertte, hogy ő vitte el a leányt, azonban azt állította, hogy a szököttes a leány beleegyezésével történt. Azt a mesét adta elő, hogy az Icoanei-park előtt volt találkaja a leánnyal, akit autóval várta és elvitte. Amikor az Arcadia-üvegáruháznál pénztárosnője ellen megkísérelt rablásra vonatkozóját hallgatták ki, Ivanciu cinikusan kijelentette, hogy be tudja bizonyítani, hogy a leány önként ment vele. Vallomásáról jegyzőkönyvet vettek fel és Ivanciu Vasile a vizsgálat befejezéséig a vacaresti fegyházba vonult. Miután a gangstervezért tagadja, hogy bármilyen rablásban részt vett volna, a rendőrség a vizsgálóbírói hivattal karöltve folytatja a munkát, hogy összegyűjtse Ivanciu ellen a terhelő bizonyítékokat s ilymódon lehetővé tegye, hogy a leányrabló elnyerje méltó büntetését.

A brailai rendőrség is nyomozást folytat egy leányrablás ügyében: az elmúlt napokban nyomtalanul eltűnt Georgeta Jordachescu harmadik gimnazista leány. A tizennégy éves, feltűnően szép leánykát nővére küldte el bevásárolni és a nyomozó hatóságok gyanuja szerint utközben elrabolták. Szinte ugyanabban az időben tűnt el egy 14 éves galaci leányka: Tudorita Oghirjovici egy jómódu család gyermeke. Mindkét esetben folyik a vizsgálat.

A brailai rendőrség is nyomozást folytat egy leányrablás ügyében: az elmúlt napokban nyomtalanul eltűnt Georgeta Jordachescu harmadik gimnazista leány. A tizennégy éves, feltűnően szép leánykát nővére küldte el bevásárolni és a nyomozó hatóságok gyanuja szerint utközben elrabolták. Szinte ugyanabban az időben tűnt el egy 14 éves galaci leányka: Tudorita Oghirjovici egy jómódu család gyermeke. Mindkét esetben folyik a vizsgálat.

GRIPA NEURALGINE JURIST

és az összes velejérvő kellemetlenségek: melli, hát- és fejfájások, ideges zavarok és a láb, oly szerrel gyógyítandók, amely mindezekre hat, esőkenti a lázat, enyhíti a fájdalmakat és megnyugtatja az idegeket. E teljes hatásképesség csak egyetlenegy gyógyszerben van megérezve.

A Magyar Színház bucsuelőadásai. A clujai Magyar Színház együttese Oradeára való távozása előtt bucsuelőadásul Jókai-emléktünnet rendezett abból az alkalomból, hogy ma 50 esztendeje mutatják be a városban először a nagy magyar romantikus „Aranyemberét”. A nagyszámu közönség, amely egybegyűlt Jókai Mór géniusának hódolásra, hálás lehet a színház igazgatóságának, amely minden jelentős művészi és irodalmi alkalmat felhasznál arra, hogy kimélyítse és ápolja az artizátluk vonatkozásokat. A Brazovics-ház tragédiáját már csak az emlékek hangulata lengi át, de a költő zenije annyi életrevalóságot lehet ebbe a témába, hogy hatni fog évszázadok multján is. E lángelme interpretálói a színészek hűséggel és tehetségük minden melegevel szolgálták a kegyeletet és a művészetet, ami az Aranyemberből árad. Hála jár érte elsősorban Tóth Eleknek, aki Athanázit játszotta azzal a bravúrral, ami minden színpadi megnyilatkozásának jellemzője. Balázs Samu nemes pártostól fűtött Timár Mihályra nagy és őszinte érzelmet gyűjtött a hallgatóságban. Koós Dodó szépséges Timeája megható volt, a kor romantikájának lehelletes finomságával. Bárdy Teréz mint Noémi új színeket adott. Benes Ilona anyaszerepében megint illuziót keltett. Miklóssy Margit drága humorának sodró ereje ezuttal is felvillanyozta a közönséget, amely sokat tapasztal a többi szereplőknek is, akik közül ki kell emelnünk Hetényi Elemért, Nagy Istvánt, Kovács Györgyöt, Rajnai Sándort, Tompa Sándort, Theban Jánost, Örvössy Gézát és Dancsó Györgyöt. A közönség tintegetett a bucsuzó színészek mellett. A szeretetnek ebben a megnyilatkozásában köszönet volt az elmúlt teljesítményekért és benne vibrált a remény, hogy a rövid négy hetes színet után megint élvezni fogjuk Erdély első színtársulatának szép munkáját. (sz. i.)

— Allatkinika létesül a Bánát fővárosában. A timisoarai állatvédő egyesület már régen foglalkozott azzal a tervvel, hogy állatkinikát létesítsenek. Ez a terv most már a megvalósuláshoz közeledik. Az állatkinika megnyílik február első napjaiban az iparkamara épületében. Egyelőre csak kisebb állatokat vesznek fel a klinikára, de azon vannak, hogy minél előbb az igavonó állatok is helyet kapjanak a többiek között. Ez lesz Erdélyben és a Bánátban az első állatkinika, ahol minden nap rendszeres kezelésben fognak részesülni a beteg állatok.

Perzsaszőnyeg
szükségletét csak nálunk szerezhethi be legjobb minőségben és legolcsóbb árban, kedvező részletfizetésre is. Minden méret állandóan raktáron. Zsákszőnyegek és fonalak gyári árban.

ORIENT
perzsaszőnyeg szővőgyár rt.
Cluj, Calea Moşilor No 14.

Önvédelem
Előkészítő torna
Fogyókúra
GYÉMÁNT
BOXISKOLA
Str. Regina Maria 15. I. em.

— A focsani megyei választások eredménye. Focsaniból jelentik: A tegnapi megyei választások eredménye: Liberálisok 12.239, nemzeti parasztpárt 4987, nemzeti parasztpárti disszidensek 4374, georgisták 3367, gogisták 1399. Még 2 szekció eredménye hiányzik, de bizonyosnak látszik, hogy a kormány-párt kapja az összes mandátumokat.

— Eljegyzés. Nussbächer Bukicát Nasa-udról eljegyezte Berkovits Rudolf Poiană-Blenchiu. Minden külön értesítés helyett.

— Iparművészeti és tollprodukciók kiállítása. Gyulai Amália a jönevűl iparművész nő folyó hó 3-án, vasárnap délelőtt 12 óra kor nyitja meg iparművészeti és tollprodukciók kiállítását.

— A Magyar Zenekonzervatórium első szimfónikus hangversenye. Február 7-én tartja meg a Magyar Zenekonzervatórium nagy-szabásu szimfónikus estélyét a katolikus gimnázium dísztermében. A hangverseny műsorán Beethoven VII. szimfóniáját Zsizsmanna Rezső vezényli, majd M. Lévy Ilonka zenekari kísérettel Weber: Óceán című operájából és Mozart: Szököttes a szerájból című dalművéből áriákat énekel. Mendelssohn: III. skót-szimfóniáját Lázár Jenő karmagy vezényli.

Alkalmi könyvvásár — Rendkívüli árleszállítás

LEI		LEI	
Eucken: A jelenkori vallásbölcselet kérdései	28	Fülöp-Miller: Az ismeretlen Tolsztoj	44
Anatole France: Coignard abbé véleményei	28	Mikszáth: Beszterce ostroma	44
Gorkij: Forradalom és kultura	12	Mikszáth: Uj Zrinyiász	28
Gaurmont: A szerelem fizikája	28	Jókai: A jövő század regénye 3 kötet	48
Keyserling: Uj világ születése	33	Jókai: A három márványfej 3 kötet	36
Keynes: A béke gazdasági következményei	22	Jókai: Egy hirhedett kalandor 3 kötet	36
Le Bon: Uj idők pszichológiája	44	Jókai: Eryém, tied, övé 4 kötet	38
Maeterlinck: A tér élete	33	A magyar humor gyűjteménye	15
Marden: Hygan érnk célt az életben	44	Larsen: A bölcsek köve	30
Meneken: A nők védelmében	33	Ferber: Az uszó színház	36
Emil Ludwig: Tizennégy juliusa	30	Ferrero: A harmadik Róma 2 kötet	60
Szazonov: Végzetes évek	28	Maugham: A szines fátyol	36
		Schnitzler: Ut a szabadsá 2 kötet	44
		Tolsztoj: Kozákok	44

Kérje legujabb árleszállításunk könyvjegyzékét

CULTURA könyvkereskedés

Cluj, Str. Memorandului 4. szám udvarban

ONIA"
A közös utjai a...
Indul Constan-
3-27-ike között

Akarnak utazni
gyelövételre a
képviselőnél, a

M-nél

azási iroda
vezetése alatt
I. I. em. Tele-
nint az ország
egálalható fők-
nagyobb utasait

RA MÜSORA:

atiné): Gyöngybak-

n. (T. Táutal teno-

MÜSORA :

TELEFON 171

kor, hétfőn 5¼ és 8
isor egy helyért.
perett filmságer. Fő-
av Fröhlich, Marie
ankermann. II. Szé-
lűkötő cselekmény.
arner Baxter, Ellis-
és Victor Jory.

RÓ

ÉSEK

orták, szendvicsek,
valamint esküvőkre
megrendelések a leg-
legszébb kivitelben
díthetők. Str. Londrei

eredményvel közvetit
ésekkel rendelkező
a Regele Ferdinand

aban jól bevezetett
más elfoglaltság
és társ kerestetik
„szisztema” jellegre

ásos szakácsnő, to-
héber, francia, né-
latok Treitel I. At-

Palesztinába utazom,
kat vállalak, fon-
tehermentes ingát-
gász Lajos, Nadlac

velező Brassóba ke-
erfekt” jellegre a

ú, hajadon testvé-
ezzer lej készpénz-
s jólelkű, vallásos
bet (lehet gyermek-
nyugodt egzisztén-
megkereséseket „Zi-
al továbbit.

agaztatásban teljes
pincemestert kere-
Cim a kiadóban.

szép szobából álló
Regina Maria uccá-
gy más ehhez ha-
Biztosító, Reg.

ak a románból.
e egynegyed 8 óra-
ul. Felvétetnek ha-
am I. emelet, 3/A

LELKE:
Z UJ KELET

UJ KELET Legújabb hírek

Speciális paraszt-szocializmus megvalósítását jelzi a nemzeti parasztpárt új programja

A parasztállam a kapitalizmus és a szocializmus között áll és polgári társadalom megváltoztatásával a paraszt-tömegek életnivójának emelését célozza. Maniu is megbetegedett influenzában

A pártprogram vitája a nemzeti parasztpárt központi választmányi ülésén

Bucuresti, február 1. A politikai élet homlokterében a nemzeti parasztpárt belső válságának elsimítására irányuló tárgyalások állnak. A párt központi választmányi ülésén egyelőre a program megállapítása folyik, míg a kulisszák mögött egyre hevesebben folyik a harc a párt belső ellenfelei között. Mint a Dimineata közli, Maniu influenzát kapott és az ágyát őrzi, ezért nem vett részt a nemzeti parasztpárt központi választmányi ülésén.

Maniu hívei tegnap este megbeszélést tartottak és elhatározták, hogy semmi szin alatt nem egyeznek bele, hogy az erdélyi szervezetek vitás ügyeit más fórum intézze el, mint az erdélyi tartományok vezetősége. Pop Ghița volt államtitkár a csoport megbízásából felkereste Maniut és tájékoztatta a határozatról a volt miniszterelnököt.

A parasztállam fogalma

A választmányi ülésen ismertették a párt pártvezetőknek a parasztállam kérdésében elfoglalt álláspontját, mely a politikai élet legnagyobb szenzációját képezi. A párt moldvai ideológiusa G. Zane professzor rendkívül érdekes elméletet épített a parasztállam fogalmáról és a moldvai pártvezetők ennek a programnak a valóságba való átültetését követelik. Zane tanulmánya könyvalakban jelent most meg és Costachescu volt közoktatásiügyi miniszter irt hozzá előszót. Megállapítja a parasztállam programjában Zane, hogy Romániában a parasztság nem egy társadalmi osztályt képvisel, mint a többi országokban, hanem az egész nemzetet, mert az országban a lakosságának 80 százaléka mezőgazda. Tehát a paraszt-osztály életnivójának felemelése egyben a nép újszületését és az állam átszervezését jelenti.

Nincs szó tehát osztályhatalomról, hanem nemzeti akcióról.

Ez a munka azonban elképzelhetetlen a kapitalista állam keretein belül.

Feltétlenül az államformának megváltoztatására van szükség,

olyan strukturára, mely különbözik a csak polgári, vagy csak proletár államok alkataitól, vagy ezeknek a világon ismert formáitól, a fasiszták, korporációs és hitlerista államformáktól.

Kapitalizmus és szocializmus között

A parasztállam gondolata gyökeresen ellentmond a korporációnak. Ezt a kérdést Costachescu az előszóban is érinti és elmond Mihalache szempontjainak abban a kérdésben, hogy korporációs szenátusra van szükség. Zane és Costachescu szerint egymarkadás rendszer szükséges, a szenátus megsemmisítésével. A parasztállam nem valószínű meg sem a polgári, sem pedig a szociál-kommunista rendszerben, hanem teljesen új államrendszerre van szükség: a parasztállamra.

A kapitalista államban a parasztság ki van zsákmányolva és életnivója nem emelkedhetik. A paraszt drágán termel és olcsón ad el, az iparos pedig olcsón termel és drágán ad el. A parasztállam célja megfelelő mennyiségű terméket előállítani a paraszt-család számára és olyan fölösleget

termelni, amely könnyen értékesíthető. Tehát a parasztság életlehetőségének megjavítása és hogy a parasztság a saját termékeiből összes életszükségeit fedezni tudja. Ezért az állam kapitalista jellegét meg kell változtatnia. A politikai és gazdasági individualizmus a kapitalista polgári állam jellemvonása. Az idők azonban megváltoztak és a tömegnek, főleg a paraszt-tömegnek más megoldásra van szüksége. A kollektivitás az individualizmus fölé kerekedett. *Egyéni jogok csakis társadalmi függésben létezhetnek.* Például a paraszt-

állam nem engedélyezheti a termelő eszközök felhalmozásának szabadságát. A parasztság szempontjából nem engedhető meg a nagybirtok, hanem a munkaközösséget kell végrehajtani olyan területen, amelyet egy paraszt-család megművelhet.

A magánvállalatok megszűnése

Ebben az államformában az állam óriási szerepet kap a termelés irányításában. A magánvállalatokat, amelyek a petróleumot, szénét, ásványokat, erdőket termeli ki, be kell helyettesíteni az állam-hatalommal, hasonlóképpen a hitelszolgáltatás, a szállítás és a fegyverkezési ipar is át kell, hogy menjen magánkézből az állam kezébe.

Hangsúlyozza Zane programja, hogy a parasztállam a kapitalizmus fejlődésének egy felsőbb fokát jelenti. Zane fejtegetéseiből kárulbelül az az elmélet alakul ki, hogy a roszkadozó kapitalista világ és a szocializmus közé ékelődik a parasztállam gondolata, amely nem valószínű meg, csak kifejezetten agrárállamokban. A parasztállam, Zane szerint, a mezőgazdasági országok speciális szocializmusa.

Ezek voltak a program főbb pontjai, amelyeket a nemzeti parasztpárt mai ülésén rendkívül viharos viták fog megválaszolni. Közreadták egyébként a párt hivatalos programját, amely az alkotmánnyal, a közigazgatással, igazságszolgáltatással, nemzetvédelemmel, közoktatással, népeveléssel, vallási kérdésekkel és gazdasági problémákkal foglalkozik. A két felfogás szintéziséből kell megszületnie a nemzeti parasztpárt új programjának, mely elé az egész ország közvéleménye nagy érdeklődéssel tekint.

Londonban megkezdődtek az angol-francia tárgyalások

Franciaország csak abban az esetben járul hozzá a versaillesi szerződés katonai klauzúlijának módosításához, ha általános egyezményt kötnek a keleti és dunai egyezmények bevonásával

London, febr. 1. (Rador.) Flandin és Laval tegnap este 7 óra 7 perckor megérkeztek az angol fővárosba. A pályaudvaron Macdonald miniszterelnök, Simon külügyminiszter és Eden főpécsetőr fogadták őket. A vendégek a Savoy szállodában szálltak meg. Tegnap este Flandin résztvevő lord Londonderry estélyén, Laval pihent.

Flandin az újságírók előtt óvatos nyilatkozatot tett s leszögezte, hogy a Párizs és London között folytatott diplomáciai eszmecsere során még nem sikerült az álláspontokat annyira közelíteni egymáshoz, hogy kész meg egyezséről szó lehetne.

A francia-angol kormányfői eszmecsere már tegnap este megindult, de az első érdemleges tárgyalás ma délután tízenegy órakor kezdődött. Londoni diplomáciai körökben most is optimizmussal tekintenek az eredmények elé.

A Reuter távirati iroda felhatalmazást nyert annak közlésére, hogy a sajtóban nyilvánosságra került francia-angol egyezési formulákat a lapok nemhivatalos

helyről szereztek s azok tartalma nem is felel meg a valóságnak.

Párizs, február 1. A Paris Soir azt hangoztatja, hogy Franciaország csak akkor megy bele a versaillesi szerződés katonai vonatkozású, ötödik szakaszának törlesztésébe, a sikerült általános egyezményt követően, melynek keretébe beállítják a keleti és dunai egyezményeket is.

A Journal des Débats követeli a francia fegyverkezés azonnali nagyarányú beindítását, miután a németek felkészültsége, mint azt a lap hangoztatja — már meghaladja a franciáét.

Bern, február 1. (Rador.) A lapok szerint a német kormány megbízta római és párizsi nagyköveteit, lépjenek érintkezésbe az illetékes kormányokkal a dunai paktum ügyében. Azt a hírt, hogy Németország előzőleg Anglia és Svájc csatlakozását kívánja előfeltételül megcáfolják.

Róma, február 1. Von Hassel római német követ visszaérkezett Berlinből s kihallgatáson jelent meg Mussolininél.

Többségi interpelláció a cenzura ellen

Egy kormánypárti képviselő érdekes interpellációja a sajtószabadságról és a lapok komolyabb ellenőrzéséről. Kik kaptak hat és félmilliárd lejt a Skoda-szerződés felbontásáért?

Bucuresti, február 1. (Az Uj Kelet tud.) A kamara mai ülésén Vantu többségi kéri a közoktatásiügyi minisztert, hogy a bucaresti egyetem jogi fakultása épületeinek befejezéséhez járuljon hozzá. Az épület eddig 50 millió lejt emésztett fel, amit a diákok taxáiból fedeztek. A hiányzó huszmilliót a minisztériumnak a belföldi köicsónból közoktatási célokra juttatott 210 millió lejtől kell pótolni.

Második interpellációjában a kormánypárti képviselő nagy meglepetésére a cenzura ellen szólal fel és kijelenti, hogy miután a cenzura fentartására semmi ok nincs, azt meg kell szüntetni.

Iunian: Az ellenzéki sors közelédésének jele! (Derűtség.)

A szónok kifejti, hogy a demokratikus eszellel a cenzura fentartása ellenkezik, kétségtelen azonban, hogy a román alkotmánynak gondoskodni kellene a sajtó nivójának fentartásáról. A jelenlegi cenzura csak arra alkalmas, hogy bizonyos kérdésekben gyanút keltsen a közvélemény előtt. Vannak komoly független lapok, amelyek nagy szerepet játszanak az ország közéletében, vannak pártlapok, amelyeknek létezésé feltétlenül szükséges, vannak azonban olyan sajtótermékek, amelyek felkészületlen és lelkiismeretlen emberek kezében vannak és amelyek ellen törvényesen kellene védekeznie az államnak. Ezek a lapok, amelyek zsaroló manőverekkel tartják fenn magukat, rákfenéjük az országnak és nem

lehet tőlük szabadulni. Kéri, hogy a törvény által megengedett keretek között rendszabályozzák a sajtó működését, de a sajtó szabadságát ne csorbítsák meg.

Robu cuzista tiltakozik a bukovinai Arca szervezet elleni hajszá ellen, majd interpellációt jegyez be Grigore Cranceanu inspektor ellen, aki illegitim uton 11 milliót szerzett össze.

Soiomon nemzeti parasztpárti kéri a Iorga-kormány alatt összeállított dossziét, amely annak a 6 és félmilliárd lejtnek az elosztását tartalmazza, amelyet egyesek a Skoda-szerződés meghusításakor kaptak. Kéri a sürgősség megszavazását.

Bratescu többségi: A bülnösök előbb vegyék el büntetésüket és majd beszélhetünk erről is.

A többségiek kiáltják: Skodisták! Ezután néhány nemzetközi egyezményt szavaztak meg.

Bizalmat szavaztak a belga kormányának

Brüsszel, február 1. Belgium három nagy parlamenti pártja, köztük a szociáldemokraták, megegyezést létesítettek egymás között aziránt, hogy a munkanélküliség tanulmányozására nemzeti bizottság alakítsák, amelyben a három párt vezetői foglaljanak helyet. A megegyezés valószínűvé teszi azt, hogy a szocialisták lemondanak a február 24-re az egész ország területére tervezett nagyarányú kormányellenes tüntetésekről.

Bruxelles, február 1. (Rador.) Vanderveelde szocialista képviselőnek a munkanélküliség ügyében beterjesztett interpellációja után a kormány felvetette a bizalmi kérdést. A kamara többsége bizalmat szavazott a Theunis-kormányának.

Amerika fegyverkezik

Washington, február 1. A szenátus hadügyi bizottsága elfogadta azt a kormányjavaslatot, amely az amerikai hadsereg létszámát 400 tiszttel és 50 ezer katonával emeli.

Washington, február 1. Törvényjavaslatot terjesztettek a kongresszus elé, amely két kormányozható léghajó, 2300 szárazföldi és 2000 vízirepülőgép építési költségeire kér felezetet.

Göring befejezte lengyel-országi turnéját

Berlin, február 1. Göring porosz miniszterelnök tegnap reggel visszaérkezett lengyel-országi utjáról Berlinbe.

Göring a bialowieci vadászati után Varsóban töltött egy napot. Moltke varsói német nagykövet ebédet adott Göring tiszteletére, amelyen megjelent Kozlowski lengyel miniszterelnök, Beck külügyminiszter s más közéleti előkelőségek. A porosz miniszterelnök délután másfélórás tárgyalást folytatott Pilsudski marsallal, a tábornagy Belvedere-palotában levő lakásán s este visszautazott Berlinbe.

Berlin mellett lezuhant egy orosz-német repülőgép

Berlin, február 1. Az orosz-német légierő-galmai társaság utasgépére a rossz látási viszonyok miatt Königsberg felől Berlin felé vezető útjában a stettini repülőtéren leszállásra kényszerült. A kényszerleszállás nem sikerült s nyolc utas és 3 főnyi legénység életét veszítette. Tizenhárom év óta ez az első nagy légi katasztrófa, amely a társaság gépét érte.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó B. T. Nyomása Cluj, Strada Baron L. Fog 16. Telefon: 9-77.

Táza postai
plátó in num.
No. 224713/929.

10. Telefon: 9-77.
Havonta 110, negy
évre 600, egészévi
földre: Havonta
földre 12, egészévi
jótéselt díjazás sz
KELET az erdélyi
dóság egyetlen polit
Cikkünk utányomás
ra megjelölésével e

Anglia, a Ha Birodalom prote

Laval és Flandin
kapcsolatban önkéntel
és, hogy Anglia kor
máciája mit akar elé
riakkal való közvetlen

Nem szenvedhet
elsősorban Franciaorsz
tációját szeretné hátté
csökkenteni óhajtaná
szövetségeinek ko
Ezért finanszírozzák
angol körök a hitleriz
ja számos kérdésben
talosan is, a barna bi
ciót.

Anglia történelmébe
tetsző állásfoglalás ak
must támogató bará
mert az angol tömeg
általán nem lelkesed
lomban utazgató ang
ramjárt.

A jelenlegi angol
tevékenysége — egy
népszerűtlenebb válik,
desen sok százmillió
ban fogja látni az emb
keverőjét.

Az bizonyos, hogy s
Amerika, sem Oroszors
sem a Balkán-szövetsé
szövetsége nem barát
metbarát politikájának
nő, hogy az angol im
utóbb a világ népeinek
gát szembentálni.

Az angol világural
megszámláltak. Ka
Eszakamerikai Egyesült
lakozni, Ausztrália n
autonóm köztársaság
egyre inkább tért hód
radikális tanai. A Pa
szülődik, hogy az ang
lyét foglalja el és e
Oroszország és Fran
takozás ellenére is tá

Mindezek a tények
japán-barátságát, a
ta, hogy az angol k
a sárga, mint a vörö
gol konzervatívok, te
kapitalisták körében
ség ma már szalonké

Rothermere francia
idejűleg németbarát
vativ angol körök

Nem szenvedhet k
Laval londoni tárgyi
kormány ezt a felté
tadni Franciaországg
ban, hogy a francia
nak képviselői ezt a
ják. A franciák egy
tikázni fognak, de v
el fogják utasítani a
annál is inkább mert
teni akarná a néme
szüksége az angol
igen könnyen meg
London börtöne, teh
arra, hogy az ang
börtén.

Az angol diplomá
lehetősen ügyetlenek
rosszul képzelt azt,
angolok kedvéért fo
a németeknek. Ha a
volnának, úgy meg
az angolok befolyás
válnál, hogy Néme
feltételt teljesítene,
kiránál érte cserébe
horban Németorszá
land" szövegét zu
nem sok megerőltet
oldani London járs
az Róma esetében
Az angol diplom